

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Број: К.По2 бр. 53/10
Дана: 02.12.2013. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ – Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија: Драгана Мирковића, председника већа, Мирјане Илић и Бојана Мишића, чланова већа, са записничарем Живославом Малешевић, у кривичном поступку против **опт. Илије Јуришића**, због кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр. 5/04 од 18.09.2009.године, прецизиране дана 15.11.2013. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 25.11.2013. године, у присуству Заменика тужиоца за ратне злочине Милана Петровића, бранилаца окривљеног адв.Ђорђа Дозета и адв.Вање Дозет, донео је дана 02.12.2013.године, и истог дана јавно објавио следећу

ПРЕСУДУ

Окр. Илија Јуришић, од оца [REDACTED] и мајке [REDACTED], девојачко [REDACTED], рођен [REDACTED] године у [REDACTED], са пребивалиштем у [REDACTED], ул. [REDACTED], [REDACTED] бр. [REDACTED], [REDACTED], са завршеним [REDACTED] у [REDACTED], војску служио у [REDACTED] у [REDACTED], држављанин [REDACTED] и [REDACTED] и [REDACTED], налазио се у притвору по решењу истражног судије Окружног суда у Београду Ки.В.бр.3/04 од 27.10.2006. године, који му се рачуна од од 11.05.2007. године када је лишен слободе па до 11.10.2010. године, када је исти укинут.

КРИВЈЕ

Што је:

За време оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине (БиХ) бивше Републике Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), који сукоби су се водили: између наоружаних формација на страни бошњачког, хрватског и српског народа, у периоду од почетка 1992. до 1995.године, и између наоружаних формација бошњачког и хрватског народа са једне стране,

са оружаним формацијама Југословенске Народне Армије (ЈНА), бивше оружане снаге СФРЈ, у периоду прве половине 1992.године, дана 15.05.1992.године, у Тузли, као припадник бошњачке и хрватске стране у сукобу – у својству дежурног у Оперативном Штабу Службе јавне безбједности у Тузли и овлашћењем издавања наредби свим наоружаним формацијама ове стране у сукобу на подручју Тузле, кршио правила међународног права из чл.19. Женевске Конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама у рату од 12.августа 1949.године (I Женевска конвенција која је ратификована од стране ФНРЈ „Сл. Лист“ бр.24/50) и правила из чл.21. и 37. ст.1. Допунског Протокола уз Женевске Конвенције од 12.08.1949.године о заштити жртава међународног оружаног сукоба (Протокол I),

тако што је супротно претходно постигнутом договору између представника цивилне и војне власти Тузле са командантом касарне ЈНА „Хусинска буна“ у Тузли, пуковником Дубајић Милом, о мирном измештању 92.моторизоване бригаде ЈНА из касарне „Хусинска буна“ у Тузли на дан 15.маја 1992.године, правцем: Касарна „Хусинска буна“ – Скојевска улица – Брчанска Малта – Симин Хан – Бјељина - СРЈ, који договор је био у складу са Одлуком Предсједништва Босне и Херцеговине број 02-11-327/92 од 27.04.1992.године о мирном повлачењу јединица ЈНА са територије БиХ и Споразумом између БиХ и СРЈ (Савезне Републике Југославије као правне наследнице бивших Република СФРЈ) о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију СРЈ, који договор је команди ЈНА у касарни „Хусинска буна“ уливао поверење да током измештања неће бити нападнути, а са којим договором је оптужени био упознат, па,

поступајући смишљено, по унапред, од стране Кризног Штаба Предсједништва СО-е Тузла, планираном и организованом перфидном плану за напад на колону ЈНА, у намери да се изигра створено поверење, напред наведеног дана око 19,00 часова, у времену док је обављао командну дужност – дежурни у Оперативном Штабу СЈБ Тузла, након пријема наредбе за напад од претпостављеног старешине – команданта Оперативног Штаба и начелника СЈБ Тузла, Бајрић Меха, звани „Меша“, из Оперативног Штаба путем радио везе, непосредно издао наредбу за напад свим наоружаним јединицама бошњачко-хрватских снага: Територијалне одбране, Служби јавне безбедности и Патриотске Лиге, а које су биле распоређене и у борбеној готовости спремне за напад на положајима у оближњим зградама, и уређеним заклонима на правцу кретања маршевске колоне ЈНА, и то у тренутку када је одвојени други део колоне мирно пролазио кроз Скојевску улицу и раскрсницу на Брчанској Малти, па је тако употребио недозвољени начин борбе који је забрањен по међународном праву, на основу које наредбе су распоређени снајперисти прво пуцали и убијали возаче војних возила, тако их заустављали и блокирали даљи пролаз колоне ЈНА одобреним правцем измештања, потом пуцали и убијали војнике превожене у возилима који нису били спремни за борбу нити у могућности пружања отпора, а у колони су том приликом напали и уништили видно и прописно обележена санитарска војна возила и убили и ранили један број припадника ЈНА, који се превозио у тим возилима,

па је тада тако у том нападу лишено живота најмање 50 припадника ЈНА и то:

Благојевић () Радислав, из (), рођен
 () године, Благојевић () Војо, из ()
 рођ. () године, Божић () Гордан, из () - (),
 рођ. () године, Васић () Јово, из ()
 рођ. () године, Вујановић () Цвијетин, из ()
 рођ. () године, Вукојевић () Саво, из () - (),
 рођ. () године, Гогановић () Васкрсије, рођен () године,
 Давидовић () Божо, из () - (), рођ. () године,
 Д () товић () Славко, из (), тар () године, Ђурановић
 () Роберт, из () - (), () Живко, из (),
 рођ. () године, Ђурић () Зоран, из (),
 рођ. () године, Ђурић () Миленко, из (),
 рођ. () године, Ђури () Марко, из (),
 рођ. () године, Зе () Драженко, из () рођен
 () године, Илић () Владо, из () рођ. () године, Илић
 () Бошко, из () - (), рођ. () године, Јањић
 () Драго, из () - (), рођ. () године, Јовановић
 () Душко, из (), рођ. () године, Јовичић ()
 Мирослав, из () - (), рођ. () године, Јокић () Горан,
 из () - (), рођ. () године у (), Јосиповић
 () Младен, из (), рођ. () године, Јурковић () Зоран,
 из (), рођ. () године, Кулишић () Милан, из () - (),
 рођ. () године, Лазић () Ранко, из (),
 рођ. () године, Латковић () Слободан, из (),
 рођ. () године, Лопатко () Мирослав, из (),
 рођ. () године, Лукић () Илија, из () - (),
 рођ. () године, Љубојевић () Ђорђе, из () - (),
 рођ. () године, Марковић () Стојко, из (),
 рођ. () године, Мекић () Драган, из (),
 рођ. () године у (), Мићановић () Владимир, из (),
 рођ. () године, Михајловић () Зоран, из (),
 рођ. () године, Михајловић () Милан, из (), Мркоњић
 () Ранко, зв. „Стојан“ из (), рођ. () године, Недић ()
 Милан, из (), рођ. () године, Недић () Радо, из (),
 рођ. () године, Остојић () Милорад, из () - (),
 рођ. () године, Перић () Остоја, из (),
 рођ. () године, Петровић () Боро, из (),
 рођ. () године, Поповић () Ненад, из (),
 рођ. () године, Савић () Миленко, из (),
 рођ. () године, Сорајић () Божидар, из (),
 рођ. () године, Стојановић () Сретен, из () - (),
 рођ. () године, Тадић () Боро, из (), рођ. () године,
 Тодоровић () Драган, из (), рођ. () године, Тодоровић
 (Луке) Радомир, из (), рођ. () године, Тубић () Јеленко, из
 (), рођ. () године, Цвјетковић () Данило, из () - (),
 рођ. () године, Цолић () Јован, из (),
 рођ. () године,

а најмање 51 припадник ЈНА је рањен и то:

Бабуновић (██████████) Цвијан, из ██████████, Баги Иштван, Вукојевић (██████████) Зоран, из ██████████, Вуковић Радован, Вукумирица (██████████) Миодраг из ██████████, Гавриловић Перо, Драгић (██████████) Ненад из ██████████, Ђукић (██████████) Бошко, Ђурић (██████████) Боро, из ██████████, Жепинић Зоран, Живковић Радован, Илић (██████████) Горан, из ██████████, Илић (██████████) Радојица, из ██████████, Јовановић Миломир, Јовић (██████████) Бранко, из ██████████, Којић Марко, Крстић (Симе) Радо н, из ██████████, Кулишић (██████████) Бранислав, из ██████████, Кулишић (Дра ██████████) Татомир, из ██████████, Лазић (██████████) Младенко из ██████████, Лукић (██████████) Мирко, из ██████████, Љубојевић (██████████) Благоје, из ██████████, Марјановић Горан, Марковић (██████████) Зоран, из ██████████, Мандић (██████████) Томислав из ██████████, Михајловић (██████████) Војислав, из ██████████, Михајловић (██████████) Данко, из ██████████, Мркоњић (██████████) Ратко, из ██████████, Нешковић Дарко, Новаковић (Н ██████████) Славко из ██████████, Параџић Златко, Пантић (██████████) Стојан, из ██████████, Пајкић (██████████) Раде, из ██████████, Пајић (Станимира) Љубо из ██████████, Радић (██████████) Слободан, из ██████████, Синановић Миленко, Сарафијановић (██████████) Жељко, из ██████████, Сарафијановић (██████████) Милутин, из ██████████, Стевановић (██████████) Радан из ██████████, Симић (██████████) Бранко, из ██████████, Тодић (██████████) Раде, из ██████████, Тодоровић (██████████) Зоран, из ██████████, Тодоровић (██████████) Озренко, из ██████████, Тешић (██████████) Љубо, из ██████████, Трипковић Рајко, Трипуновић (██████████) Видак, из ██████████ и Ћосић (██████████) Миладин, из ██████████, Ракић Јела, Зримић Мато, Модраковић (██████████) Радован, из ██████████, који је из болнице у Тузли пребачен у Окружни затвор у Тузли, где је страдао ██████████ године и Модраковић Радомир који је касније умро у болници у Тузли,

- чиме је учинио кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ.

Па га суд применом напред наведеног законског прописа, и чланова 5, 33, 38, 41 и 50 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

НА КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 12 (ДВАНАЕСТ) ГОДИНА.

У коју казну му се урачунава време проведено у притвору и то почев од 11.05.2007. године, када је лишен слободе па до 11.10.2010. године, када је исти укинут.

О трошковима поступка суд ће одлучити накнадно посебним решењем сходно чл.261 у вези чл. 262 ЗКП-а.

На основу чл. 258 став 4 ЗКП-а оштећени се упућују да свој имовинскоправни захтев остваре у парници.

Образложење

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр. 5/04 од 09.11.2007. године, а која је измењена поднеском од 18.09.2009. године и прецизирана 15.11.2013. године, окривљеном Илији Јуришићу, стављено је на терет извршење кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ.

У завршној речи на главном претресу дана 02.12.2013. године након анализе изведених доказа, заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић је предложио да окривљени буду оглашени кривима и кажњени по закону, уз оцену свих олакшавајућих и отежавајућих околности од значаја за одмеравање казне.

ОДБРАНА ОКРИВЉЕНОГ

Окривљени Илија Јуришић износићи своју одбрану не признаје извршење кривичног дела које му се ставља на терет. Навео је да је од 1974. године до 1984. године радио у Служби државне безбедности, након чега је постао председник Социјалистичког савеза. Након истека мандата вратио се на место инспектора у Орган унутрашњих послова. Након спајања Јавне и Државне безбедности био је постављен за начелника Јавне безбедности, где је радио све до пензионисања 1991. године. Након пензионисања постао је сувласник фирме за физичко техничко обезбеђење.

Почетком априла 1992. године Мехо Бајрић му је рекао да се одржала ванредна Скупштина Општине Тузла и да је на њој донета одлука о одбрани града Тузле. Питао га је да ли је вољан да се као бивши, а сада пензионисани старешина, прикључи Станици јавне безбедности, као резервиста где је и имао свој ратни распоред. Позив Меше Бајрића није одбио, као што га нису одбили ни остали бивши високи функционер МУП-а, као што су Николић Будимир и Мухамед Бркић. Мехо Бајрић их је упознао да је у свакој месној заједници била формирана ратна станица милиције, а било је 45 месних заједница у општини Тузла. На челу те станице обично је био активни полицајац. Сећа се да га је дана 10. априла позвао Меша Бајрић да дође у његову канцеларију. Кад је дошао у канцеларију видео је Николић Будимира, Бркић Мухамеда, пензионисаног командира станице милиције, Божу Зорића као и све активне командире, Нику Јурића, Миленка Милићевића, Мату Дивковића као командира полиције за безбедност саобраћаја, шефове криминалистике, начелнике веза, и шефицу финансија. Мехо Бајрић је саопштио да је на Скупштини њему као начелнику када је поднео експозе о безбедности станице у Тузли, после догађаја у Зворнику и Бијељини поверено да полиција обезбеђује и чува град. Бајрић је поделио послове присутнима на састанку. Било му је криво што га је Мехо Бајрић ставио на споредне послове и задатке, односно да прегледа забелешке са терена, да их уобличава у депешу, да разврстава који догађаји су за информацију, а који за извештај. Разлоге за овакав поступак Бајрића објашњава

својим пореклом, својом националношћу, политичким опредељењем, превременим пензионисањем, што му је син у то време студирао у Београду на Војној академији, као и његов мешовити брак са Српкињом.

Оперативни штаб за подручје општине Тузла формиран је одлуком председништва Скупштине општине Тузла у априлу 1992. године. У том штабу он није био овлашћени старешина, нити је био његов члан. Командну функцију имао је Мехо Бајрић, звани Меша. Никада није добио писмени документ да је члан Оперативног штаба. Уверење начелника где је наведено да је био припадник резервног састава полиције МУП-а Босне и Херцеговине од 06. априла '92. године до 11.02.'94. године и ангажован на пословима члана Оперативног штаба СЈБ Тузла од 06.04.'92. до 25.05.'92. године» је фалсификат. Навео је да је постојала оперативна група коју су из миља звали Оперативни штаб. Та група је придодата начелнику Станице јавне безбедности Тузла, да му помогне у реализацији полицијских послова и даје своје сугестије и мишљење. На челу Станице јавне безбедности Тузла је био начелник Меша Бајрић, затим заменик начелника Мухамед Бркић који је руководио униформисаним делом полиције. Сваки члан из оперативне групе имао је обавезно редовна дежурства по распореду која су трајала 8 сати. Дежурни је био обавезан да евидентира догађаје са терена и информације које добије. Затим су се евидентирани догађаји предавали Мехи Бајрићу који је највероватније одлазио у Кризни штаб и реферисао. Уколико би Меша Бајрић добио задатке од Кризног штаба онда би сазивао радну групу и делио задатке.

Његова улога у оперативној групи је била да обиђе терен и сагледа безбедносно стање, јер је имао искуства у раду органа унутрашњих послова. Отишао би у резервну станицу код руководства, разговарао са њима, упознали би га о проблемима на терену. Пратио би да ли је то у складу са прописима и Законом о органима унутрашњих послова, те ако нешто одудара дао би сугестије шта се ту може поправити.

У органима унутрашњих послова одувек је постојало дежурство како у самом центру, у његовом руководству, тако и у свим његовим нижим организационим јединицама. Од почетка '92. године, нарочито после несрећних догађаја у Зворнику и Бијелини и пре његовог мобилисања, донета је одлука да се појачају наведена дежурства. Циљ појачања дежурстава је био да се у сваком моменту влада безбедносном ситуацијом на терену, и да се благовремено могу предузети мере из надлежности полиције. У канцеларији начелника Станице јавне безбједности Тузла додатно је инсталирана фиксна радио станица и додатно уведено допунско дежурство.

Дежурство у канцеларији начелника Станице јавне безбедности Мехе Бајрића функционисало је и пре 06. априла када је он мобилисан. Имало је за циљ да начелник као старешина, функционер и руководицац Станице јавне безбедности, који одговара за комплетно безбедносно стање на читавој општини буде у сталном контакту са својим резервним полицијским станицама које су дислоциране по седиштима Месних заједница. Руководства тих резервних станица у Месним заједницама су формирана трансформацијом његових раније редовних станица Тузле I, Тузле II и Станице за безбедност саобраћаја. Кадрови из тих станица су постали руководни кадрови резервних полицијских станица у

Месним заједницама, у којима су такође уведена дежурства. У то време резервне станице полиције су биле Слатина, Крека, Батва, Нови Град I, Нови Град II, Брчанска Малта, Солина, Славиновићи, Симин Хан, Сењак, Мајдан.

Са терена, од патроле или оперативаца, преносило се обавештење код дежурног, а ако нема руководиоца та обавештења су се преносила у дежурну канцеларију начелника Службе јавне безбедности. Дежурни који је био у начелниковој канцеларији није имао овлашћења да издаје наређења, него само упутства и савете, те су зато у тој канцеларији само дежурали пензионисани радници органа унутрашњих послова и руководни радници из тих бивших нетрансформисаних полицијских станица.

Први пут на дежурству био је крајем априла или почетком маја. На тим дежурствима седео је у канцеларији за уређајем, тј. радио станицом. Дежурни би требало да буде сам, осим ако није ту начелник ако ради свој посао за својим столом, а дежурни ради свој посао. Када дођу информације са терена, ако је битно то забележи, о томе размисли те онда даје повратна упутства шта треба да се уради и како треба да се уради.

Распоред за дежурство прави се за месец дана. Информације које дежурни прими, дужан је да проследи прво старешини, дакле Меши Бајрићу. Дежурали су по 8 сати, али је смене подешавао и често мењао руководиоца Станице јавне безбедности. Када би завршили дежурство није била стриктна обавеза да се воде неке евиденције. Мехо је имао директно контакте са оперативцима, тј. појединцима из резервних станица. Зависи шта је Меху Бајрића интересовало, ако би било нешто значајније и битније, погледао би у књигу, позвао би и питао дежурног шта је било и како је било и одређивао да се позове командир, пошаље службена белешка и депеша. Дежурни није могао ништа да уради уколико не добије сагласност начелника.

Дана 15. маја 1992. године је дежурао у канцеларији начелника Станице јавне безбедности Тузла где је била инсталирана једна радио станица. Преко те радио станице са терена су долазиле информације од командира, помоћника командира, од дежурних у резервним станицама полиције које су биле инсталиране у седиштима свих месних заједница на подручју општине Тузла.

Сећа се да је дана 14. маја у ноћним сатима био дежуран активни командир станице полиције Дивковић Мато, кога је 15. маја у 6 ујутру заменио Зорић Божо, од кога ће он у 14 сати дана 15. маја преузети дежурство. На дежурство је стигао пола сата раније да би видео да ли има неких задатака или упутстава. Питао је Божу Зорића да ли има неких упутстава, да ли је неко долазио и да ли је Меша навраћао у дежурну канцеларију, када му је овај рекао да је долазио и рекао да му пренесе када му буде предавао дужност да обрати пажњу на неколико резервних станица, тј. ратних станица, посебно Нови Град I, Брчанска Малта, Славиновићи, Симин Хан, зато што је предвиђено да се тог дана исели Југословенска народна армија. Мехо Бајрић је наредио задатак, који је вероватно добио из Кризног штаба, да не сме ништа да се деси и да мора излазак ЈНА да се обезбеди јер је раније кроз извештаје имао прилике да види да је постојала оружана група «Патриотска лига», која је правила проблеме, због чега су њени припадници привођени.

Божо Зорић му је пренео да је правац кретања ЈНА, касарна-раскрсница Брчанска Малта-Славиновић-Симин Хан-Бијељина, а преко Бијељине за СРЈ. Божо Зорић му је рекао да је Меша Бајрић и још неко из Кризног штаба заједно са Бркићем отишао у касарну да договоре са командантом касарне како ће се све то реализовати. До тада није чуо о повлачењу јединица ЈНА, односно до момента када је дошао на дежурство и заменио Божу Зорића. Питао је Зорића како може да добије Мешу, а овај му је рекао да Меша са собом има ручну станицу. Не зна ко је преговарао испред Кризног штаба, само је добио обавештење да је испред полиције био Меша Бајрић и Мухамед Бркић. Није имао сазнања да се неко од њихових налази у колони. Чланови Кризног штаба били су Селим Бешлагић председник, Сеад Авдић, Рефик Ахмединовић, Перић који је напустио Тузлу. Зорић му је рекао да ће јединице на тим ратним станицама које су лоциране уз трасу где се војска кретала, бити рапоревеђене из разлога да не би из дубине било неких провокација од паравојних снага. У времену од 14 часова, у канцеларији је био Цувај Златан, две девојке које није знао одакле су ни зашто су ту, али ће касније сазнати. Оне су наводно биле стрелци, као снајперисти, одређене да чувају објекат затвора и зграде МУП-а. Биле су без оружја, у цивилу, седеле су и међусобно разговарале. Чини му се да је био и Славуљица Никола.

Окривљени је даље током поступка измени освоју одбрану у делу када је навео да је када је дошао на дежурство да му је Божо Зорић рекао да је Мехо Бајрић наредио да кад дође на дежурство да му пренесе да је потребно мало више пажње посветити раду резервних станица Солина, Брчанска Малта, Нови Град I, Сењак и Славиновићи. Разлог зашто је он требао да посвети више пажње раду тих станица је био зато што је наводно тог поподнева требала војска да се исели из Тузле. Претпостављао је с обзиром где се касарна «Хусинска буна» налазила, да ако се војска сели нема другог правца да изађе. То је прва информација коју је добио, али му није било познато да ли је то правац кретања војске или је то нека зона или задаци полиције која треба да обезбеди да војска безбедно прође. Такође је Божо рекао да је Мехо непосредно пре тога био код командира, њихових помоћника и да им је лично дао упутства да не сме малтене ни мува да се чује када војска буде излазила из Тузле.

У истражном поступку је навео да му је Зорић рекао да ће на тим станицама које су лоциране уз трасу где се војска кретала, полиција бити распоревеђена да не би из дубине било неких провокација од паравојних снага, те је објаснио да је то била претпоставка, јер је полиција требала да обезбеди несметано, како је он то добио информацију, да колона изађе безбедно.

Када је од стране Зорића добио пренету Мешину поруку, Зорић му није рекао пут којим ће војна колона проћи, с обзиром да ни он то није знао, већ му је само рекао да обрати пажњу на те станице. Односно он претпоставља да Зорић није знао путању.

У истражном поступку је навео да му је Зорић пренео који је то правац, касарна, раскрсница, Брчанска Малта, Славиновићи, Симин Хан, Бијељина, за Југославију, те објашњава да је то претпоставка и да је он о томе размишљао када је наставио дежурство.

Није носио униформу, већ је имао само ознаку коју је носила полиција. Није имао никакво наоружање, изузев службеног пиштоља који му је поклоњен када је ишао у пензију.

Када је Меша рекао да је потребно да обрати пажњу на тих неколико резервних станица, то је подразумевало да их чешће назове, да их пита имају ли било каквих проблема, да ли им треба каква помоћ и чија им помоћ треба. Мисли да је приликом свог дежурства звао командире тих станица и да није било интересантних сазнања. Прво сазнање било је негде после 14 часова када се јавила једна особа и рекла «ево војска се вратила са пута поново у касарну», а када је питао ко то преноси тај неко је рекао «нисам у ситуацији сад да ти кажем ко преноси, али преноси ти радник органа унутрашњих послова, нисам у позицији да ти се представим». Потом га је питао зашто се војска вратила, на шта му је овај одговорио да је у питању некакво оружје Територијалне одбране које је наводно чувано у кругу касарне, а које је војска покупила и повезла са собом, те каже «овде су сада ту присутни и неки представници из општине и из полиције, разговара се тамо о исходу тога, ја ћу те информисати накнадно». Покушао је да информише надређенога о томе, међутим није га добио, а и касније када буде добијао интересантнија обавештења мучиће се да га добије. Није се јављао, нити је знао где је. Тај неко ко се јавио у 14 сати и рекао да се војска враћа, рекао је и да ће то проверити и да ће му јавити, међутим није му јавио. Не може да се сети да ли је то евидентирано у књизи дежурства, с обзиром да је прошло 16 година.

Око пола седам увече добио је позив да војска пуца. Пришао је код радио станице, па на прозор, гледао у Цуваја, и питао се шта је ово сада. Први глас није препознао. Чуо је час рафалну, час појединачну паљбу, те је претпоставио да је то пешадијско наоружање. Поново је журно ишао према станици, покушао да зове Мешу. Поново се јавио један глас који је рекао «па овај дежурни као да је глув, ништа не чује, војска пуца по нама, војска пуца по грађанима и објектима». То је био глас Пашаге Механовића командира ратне полиције Нови Град, која је обезбеђивала центар раскрснице. Ухватила га је нервоза, није знао шта да им саветује, морао је прво да пита Мешу, да добије његово одобрење. Покушао је да га зове. Трећи вапајући глас «шта да радимо војска пуца по нама» је глас Кадре Пекарића, који је био на подручју Месне заједнице Славиновићи. Чуо је рафале и појединачну паљбу. Није знао шта да ради, знао је да мора да консултује претпостављеног шефа Бајрић Меху кога почиње да тражи. У том моменту отварају се врата и долази Бајрић Меша и Будо Николић. Меша је био љут и рекао да му да нареди да се на ватру узврати ватром. Тада је узео микрофон и рекао «на ватру узвратите ватром», и после тога је загрмело и запраштало. Изјавио је да није издао наредбу него је само пренео наредбу Мехе Бајрића, која је гласила «на ватру одговорити ватром». Није био особа која је могла издавати било каква наређења, али је тачно да је он пренео наредбу Мехе Бајрића резервним станицама полиције које су имале задатак да обезбеде, по објашњењу Мехе Бајрића, сигуран и миран пролаз колоне Југословенске народне армије. Са места дежурства у канцеларији начелника Станице јавне безбедности Тузла није могао да види војну колону и није могао видети када је и у ком тренутку она формирана, којим се правцима и темпом кретала.

У свему томе се изгубио, а када се окренуо видео је да нема ни Меше ни Буде, који су негде отишли. Почиње да зове станице, нико му се не јавља, изгледало је као да су везе блокиране. Знао је да је пензионер, да не може ништа да нареди и да га нико не слуша. Након што је пао мрак чуо је снажне детонације. Јављају се из «Партизана» где је била смештена једна јединица коју је водио Нико Јурић да је погођена зграда «Партизана», да има два погинула и два рањена. Покушао је да добије Мешу, али није успео. У 10 увече нико није дошао да га замени. Покушао је да нађе везу Кризног штаба, за који није знао где је смештен. Успео је да добије Бешлагих Селима, који му је рекао да ће Меша Бајрић брзо доћи.

У моменту када је пренео наредбу да се на ватру узврати ватром није знао где се налазе распоређени ти људи који треба да на ватру узврате ватром. Објаснио је да ништа није видео, ни ко је, ни како је отварао ватру, ни ко треба да узврати. Настао је један интензиван прасак, претпоставио је по звуку да је пешадијско оружје. Није знао колико је то трајало, 10-15 минута, а потом је настао тајац. Они који су били унутра, изузев тих девојака, ишли су ка прозору, Чувај, он, Никола, да би то боље чули. Након пола сата или 40 минута настале су јаке експлозије. Девојке су још увек биле ту. Експлозије су трајале до скоро 21 часа. Однекле се бацају гранате на Тузлу и падају око објекта МУП-а. Покушао је да види шта се дешава на Брчанској Малти позивајући једну станицу, другу, трећу, четврту, међутим нико се није јављао. Или су били заузети пословима или су се једноставно разбежали из тог центра дежурства. Није му био познат разлог, те га то још више иритирало.

Негде око 2 сата ујутро, ушао је у канцеларију Мухамед Бркић, који је требао да га замени. Мухамед Бркић га је замолио да га остави пар тренутака да се одмори и одспава. Негде пред зору долази Меша Бајрић. Пита га шта се десило, али му Бајрић каже да ће о томе сутра разговарати. Питао га је да ли овај догађај треба да уведе у књигу дежурстава, али му је Бајрић рекао да се ништа не секира да он има информације и да ће то изложити Кризном штабу. Потом је отишао кући. Следећег дана 16. маја позвао је телефоном дежурног и питао да ли треба да дође, речено му је да је Меша заказао састанак у 14 часова. Нешто пре 14 часова поново је позвао и питао да ли да дође на састанак, али му је речено да је тај састанак одложен.

Чуо је да је критичном приликом 15. маја било погинулих и рањених, али он ниједног ни погинулог ни рањеног није видео јер је преко 900 метара био удаљен од места где се све то догађало. Познато му је да је било једно специјално израђено оклопно возило, а касније је сазнао да је оцо било на Брчанској Малти и да су га звали «мргуд». Претпоставља да се људство које је добило наређење да на ватру узврати ватром, налазило у реону раскрснице на Брчанској Малти, а то је ратна резервна станица Нови Град I коју је покривао Механовић Пашага. Изнад иду према Славиновићима где је био Кадро Пекарић. Имена осталих није могао да се сети. Не зна где су људи који су имали оружје и који су одговорили на ватру били смештени, тј. одакле су одговорили на ватру.

У просторији у којој је дежурао, једно време је био телевизор, али наводно су дежурни више гледали телевизор, па из разлога да би се могли концентрисати исти је склоњен.

У то време није му било познато да је донета одлука о повлачењу ЈНА из касарне, нити му је у том смислу нешто говорио Мехо Бајрић, који није имао ни обавезу да га информише. Никада није разговарао са Дубајићем, нити га познаје. Не зна за некакав договор који је са Дубајићем постигнут, нити која је форма тог договора била и који је садржај његов, нити га је о томе неко обавештавао или информисао, а није ни био дужан да то чини с обзиром на његов статус као резерviste у Станици јавне безбедности Тузла. Није му било познато да је преговарано око изласка војске, ни шта је преговарано, ни ко је преговарао. У истражном поступку је навео да су добили обавештење да је у преговорима испред полиције био Меша Бајрић и Мухамед Бркић, а није му било познато ко је био из Кризног штаба, па је објаснио да је тај који се јавио, рекао да имају представнике из МУП-а и општине, да разговарају због чега се колона вратила. Није ни претпостављао да се у колони налази, или да исту предводи неко од његових.

Када су гранате пале, град је био замрачен. Био је велики ризик да се креће замраченим улицама до свог стана. То је био један од разлога зашто је остао, а други разлог је био зато што му је кроз главу прошло да би због тога што је напустио дежурство «кола» могла да се свале на њему, да је дезертер и да би могао да буде одговоран за оно за шта није одговоран. Није имао храбрости да оде и остао је у канцеларији.

У тој нервози, прошао је ходником и чуо из једне канцеларије жагор у којој је иначе тада био руководилац Сектора служби државне безбедности и неколико оперативаца. Питао их је да ли знају шта се то догађа у граду, али му је дрско речено да нема потребе да њега упознају око тога, јер је он левичар, што га је увредило, те се вратио у своју канцеларију.

Критични догађај није записао у књигу дежурстава. Питао је Мешу да ли да то запише, међутим овај му је рекао да нема потребе јер је већ он био у тим станицама и прикупио податке који су му били потребни. Уосталом није ни знао шта треба да запише јер није знао шта се тамо дешавало. Меша му је рекао да нема потребе да ишта пише, с обзиром да он зна, био је тамо, има информације, поднеће их ономе коме треба. Ни накнадно није сачинио неки извештај, с обзиром да му нико није дао такав задатак.

Није видео никакве грађевинске припреме, нити постављене јежеве. Није имао прилике да види постављање неких цакова песка нити митраљеских гнезда.

О томе шта се десило са војском, колико их је убијено и рањено, свашта се могло чути, разних верзија и прича, али оно у шта је сигуран то су посмртнице које су биле у ходнику МУП-а тако да и из тога извлачи закључак да је било мртвих и полицајца, два, три, четири. Није му познато тачно колико.

Дана 17. маја се наставио нормалан рад. Није му познато када је формирана Армија, али Армија је преузела своје послове, док се МУП враћа да искључиво ради по пословима органа унутрашњих послова.

У вези обијања магацина Територијалне одбране, чуо је 15. да су наводно из улице Којшине, близу Козловца, видели да војска узима оружје, да су и они кренули тамо. Међутим он то ништа није видео, те мисли да има у Мешиној бележници кога је он то послао тамо да то утврди

У ситуацијама ако би проблем био хитан, а не може да ступи у везу са начелником Мешом, биле би му везане руке. Могао би само уколико има довољно сазнања да да неки савет, без неких последица, а уколико не може мора тражити тога с ким мора да ступи у везу. Значи, да у критичној ситуацији Меша није ушао тог тренутка, он би ћутао и даље га тражио, с обзиром да он као дежурни не може у име начелника да изда одговарајуће наредбе.

Мисли да је у просторији у којој је дежурао био један телевизор, међутим ометао је рад људи који су дежурали јер су више гледали филмове и утакмице, а мање су контактирали са резервним станицама, тако да је неко, можда и Меша, наредио да се телевизор изнесе из канцеларије. Он, тог 15. није видео телевизор.

Није утицао ни на који начин на догађања на терену, јер пре него што је он пренео наредбу Бајрића пуцање већ трајало. Није утицао на одлуке Меше Бајрића. Његова супруга је тај дан радила у школи која је 150 м удаљена од Брчанске малте. Путем радио везе је могао да зове командире на терену који су седели у месним заједницама- Када оду на терен користили су мотороле. Дежурана није била место где су се све информације сливале, јер је Меша имао своју радио станицу и могао је њом да остварује везу са људима на терену. Нико са терена му није јавио да је око 14 сати дошло до пуцања око касарне. Војска је и раније пролазила кроз Тузлу и то је Меша са војском увек све регулисао. Не зна да су се у станове који гледају на улицу улазили људи са оружјем. Не зна да су на крововима зграда дуж трасе изласка колоне били распоређени снајперисти. Сматра да није постојао перфидни план, нити да је пренео наредбу за одбрану. Меша није рекао да се заустави пуцање јер како је сведок Нико Јурић рекао није било могуће да се оно заустави.

У завршној речи бранилац окривљеног Илије Јуришића, адв. Ђорђе Дозет изјавио је да сматра да није доказана кривична одговорност окривљеног, те предлаже да га суд ослободи од кривичне одговорности.

У завршној речи окривљени Илија Јуришић је навео да се придружује завршној речи свога браниоца и сматра да током поступка није доказана његова кривица, указујући да су оптужбе против њега исконструисане.

ИЗВЕДЕНИ ДОКАЗИ

Суд је у доказном поступку, проверавајући наводе оптужнице и одбрану оптужених, извео доказе непосредним испитивањем сведока Зарић Живка, Благоја Станкића и заштићеног сведока „Алфа“, па је на сагласан предлог странака прочитао исказе сведока Милета Дубајића, Мехе Бајрића, Еневера Делибеговића, са главног претреса од 28.11.2011. године, Беџамина Фишековића, сведока Николе Јурића, сведока Шабановић Рахмана, Селимовић

Екрема, Дивковић Ивице, Пекарић Кадра, Нонковић Уга, Поповић Асје, судског вештака др. Милета Стојковића, сведока Зрнић Мате, Будимира Николића и Јасмина Имамовића, Николе Славуљице, Плавшић Рефика, Јахић Хамдије, Торомановић Мирзета, извршио увид у исказе сведока Горана Илића, Радована Крстића и Миодрага Вукмирића, Новковић Славка, оштећене Стевановић Радана, Мандић Томислава, оштећених Јовић Бланка и Тешић Љубе, сведока Дивковић Мата, сведока Абдулах Манца, оштећених Кулушић Татомира и Михајловић Војислава, оштећеног Михајловић Данка, оштећених Ђурић Боре и Живана Јовановића, оштећеног Деспотовић Марице, Љубо Пајић, Љубојевић Благоје, Цвијан Бабуновић и Стојан Протић, оштећених Вукојевић Зорана, Радић Слободана, Петровић Госпа, Благојевић Борка, сведока Бранка Јововића, сведока Ходиг Здравка, сведока Божина Радевића, оштећених Озренка Тодоровића, Зорана Тодоровића, Милутина Серафијановића и сведока Милић Вељка, Ђукановић Светозара, Питман Душка, сведока Ивковић Раденка, Новаковић Марка, Ивковић Момчила, Машуловић Миливоја, Белојевић Ранка, Петровић Зорана, Јокић Дејана, оштећених-сведока Кулушић Бранислава, Мирка Лукића, Васе Шолаје, Ивић Радојице, сведока Данила Симића, Тодоровић Владе, Лазаревић Драгана, Бошковић Дражена, Кнегињић Слободана, Тешић Ђоке, Синише Алића, вештака Слободана Јовановића, сведока Милана Стублинчевића, Митровић Срећка, вештака Слободана Јовичића, вештака Милоша Младеновића, Слободана Јовичића и Жељка Карана, вештака Зорана Станковића, сведока Горана Крчмара, оштећеног Бранка Симића, Сретена Гајића, Тадић Раде, Младена Недића, Николе Давидовића, Љубана Тодоровића, Борка Тадића, Љиљана Божића, Крсте Јосиповића, Цвјете Михајловић, Марка Латковића, Јована Лазића, Косана Марковића, Стане Јурковић Галић, Цвије Цветковића, Драженка Паповића, као и исказе вештака Ђорђа Алимпијевића и сведока Велимира Богдановића, извршио увид у видео снимке ЦД-а које је доставила одбрана Илије Јуришића и то ЦД број 1, ЦД бр. 2, ЦД бр. 3, ЦД бр. 4, ЦД бр.5, ЦД означен као „Стевановић Радан“, ЦД означен као „Вукмирица Миодраг“, ЦД који је доставило Тужилаштво за ратне злочине и то ЦД „А-183 ТК“ диск А185ТК, диск А213ТК, диск ДМ013ТК, ЦД М001-ТК, диск 007-ТК, диск-011-ТК, диск 012-ТК, диск 014-ТК и ЦД К055-ТК, ЦД достављен од Тужилаштва Босне и Херцеговине ЦД број 1, ЦД број 2, и ЦД обележен као „мјесто злочина Сарајево“, затим на сагласан предлог странака прочитао Записник о идентификацији посмртних остатака 16 лица, Записник о идентификацији посмртних остатака за Васић Јову и налаз ДНК број 50/06 од 14.07.2006. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Недић Милана, са резултатом ДНК број 68/05 од 11.05.2005. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Тодоровић Радомира са резултатом ДНК анализе број 50/07 од 18.04.2007. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Петровић Бору са резултатима ДНК анализе број 47/07 од 18.04.2007. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Латковић Слободана са резултатима ДНК анализе број 82/04 од 13.04.2004. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Колушић Милана са резултатима ДНК анализе број 55/06 од 14.07.2006. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Јурковић Зорана са резултатима ДНК анализе број 42/07 од 18.04.2007. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Сораја Божићара са резултатима ДНК анализе број 51/07 од 18.04.2007. године, Записник о идентификацији посмртних остатака за Јовановић Душка, са резултатом ДНК анализе број 43/07 од 18.04.2007. године и то: За Јокић Горана

са резултатом ДНК анализе број 43/06 од 14.07.2006. године, За Илић Бошка са резултатом ДНК анализе број 49/07 од 18.04.2007. године, За Божић Горана са резултатом ДНК анализе број 46/07 од 18.04.2007. године, За Благојевић Воју са резултатима ДНК анализе број 48/07 од 18.04.2007. године, За Вујановић Цвијетина са резултатима ДНК анализе број 45/07 од 18.04.2007. године, За Богдановић Владимира са резултатима ДНК анализе број 103/05 од 05.08.2005. године, За Тубић Стеву са резултатима ДНК анализе број 104/05 од 22.07.2005. године, затим Записник о обављеној ексхумацији на дечјем гробљу „Трновац“ у Тузли од 03.05.2004. године, записник о извршеној ексхумацији од 04.05. до 07.06.2004. године, од стране Окружног тужилаштва у Бијељини а достављено од стране Тужилаштва Босне и Херцеговине одјел за ратне злочине тужитељства – тужилаштва БиХ Ктрз.157/07 Сарајево од 27.08.2007. године, извод из МКУ за Секулић Милоша број 1103 за 1997. годину, општина Крушевац, извод из МКУ за Ристу Перишића број 05746 за 2000. годину, општина Савски Венац,

-Решење о раздвајању поступка од 31.10.2007. године, КИ.В.бр.6/07 Окружног суда у Београду, веће за ратне злочине у истражном поступку у односу на окривљене Бешлагих Селима, Делибеговић Енвера, Бајрић Мехмеда, Бркић Мухамеда, Николић Будимира,

-Директива о одбрани суверинитета и независности БИХ штаб ТО Републике БИХ од 23.04.1992. године,

-Фотокопија решења Основног суда у Бијељини број 2Р-1754/2000 од 23.04.2001. године, којим се нестали Вујановић Цвјетин проглашава за умрлог,

-Записник о идентификацији Републике Српске, комисије за тражење несталих и заробљених лица за Вујановић Цвјетина, уверење ВП 7812 број 04-16 од 23.02.1995. године, за Петровић Бору, извод из МКУ БИХ Република Српска, општина Петрово за Петровић Бору под редним бројем 34 за 1995. годину,

-Решење Основног суда у Добоју број Р-97/95 од 15.08.1995. године, којим се утврђује смрт Благојевић Воје као и извод из МКУ Републике Српске, општина Петрово под ред.бр.60 за 1995. годину, за Благојевић Воју,

-Чита се извод из МКУ БИХ Република Српска, општина Петрово ред.бр.6 за 1992. годину, за Деспотовић Славка,

-Чита се решење Основног суда у Бијељини број Р2-236/95 од 17.06.1997. године, којим се утврђује да је Васић Јово преминуо дана 15.05.1992. године,

-Извод из МКУ БИХ општина Бијељина за Јовановић Душка ред.бр.47, за 1999. годину,

-Решење Основног суда у Сребреници број Р-32/97 од 04.08.1997. године, којим се нестали Кулишић Милан проглашава за умрлог као дан смрти утврђује се 04.08.1997. године,

-Решење Основног суда у Сребреници број Р-16/2001 од 28.08.2001. године, којим се нестали Давидовић Божо проглашава за умрлог а као дан његове смрти дан 22.11.1996. године,

-Решење Основног суда у Бијељини број Р-2-457/97 од 20.09.1998. године, којим се нестали Јокић Горан проглашава за умрлог а као дан његове смрти сматра се 22.11.1996. године,

-Решење Основног суда у Бијељини број Р-2.1134/98 од 18.12.1998. године, којим се нестали Јурковић Зоран проглашава за умрлог а као дан његове смрти 22.11.1996. године,

-Решење Основног суда у Зворнику број Р-241/97 од 01.08.1997. године, којим се нестали Поповић Неђо проглашава за умрлог и као дан његове смрти сматра се 15.05.1992. године,

-Решење Основног суда у Добоју Р-2.627/96 од 20.05.1998. године, којим се нестали Илић Бошко проглашава умрлим са даном 15.05.1992. године,

-Извод из МКУ БИХ Република Српска, општина Петрово, редни број 9, за годину 1992. за Михајловић Милана, где се наводи дан смрти 15.05.1992. године,

-Фотокопија уверења Републике Српске, Министарства одбране подручно одељење Билећа, одсек Љубиње од 12.07.2005. године, да је регрут Сорајић Божидар нестало 15.05.1992. године,

-Извод из МКУ за Тодоровић Војка, за општину Бијељина под редним бројем 154, за 1998. годину, као дан смрти је 22.11.1996. године,

-Уверење СРЈ, СМО комисија за размену ратних заробљеника и тражење несталих од 03-06. од 17.02.1994. године, где произилази да је Цвјетковић Живорад погинуо приликом изласка из Тузле,

-Фотокопија одлуке о овлашћењу кризног и оперативног штаба предсједништва СО, објављено у Службеном гласнику број 3 у службену забиљешку БИХ министарство безбједности, центар за истраживање ратних злочина број 17-04/2-04-2-364/07 од 01.08.2007. године,

-Фотокопија новинског текста од 14.05.1993. године, „Битка на Брчанској Малти“ написано од стране Мехе Бајрића,

-Чита се списак у фотокопији погинулих полицајаца СЈБ Тузла и списак рањених полицајаца на Брчанској Малти 15.05.1992. године, из архиве СЈБ Тузла,

-Врши се у вид у скицу на којој су приказани правци ЈНА касарне у Тузли, са означеном легендом у размени 1:5000 на којој се налази печат Фондације „Истина, правда и помирење“ а која је означена од стране оптуженог Илије Јуришића и скица зграде МУП-а у Тузли сачињена од стране оптуженог Илије Јуришића,

-Чита се рукопис то јест (бележница) у фотокопији која носи датум 15.05.1992. године, од стране Дубајић Милета, који је предат на главном претресу од стране сведока 15.05.2008. године,

-Правилник о ратној организацији и систематизацији СЈБ Тузла број 01-93 од фебруара 1992. године,

-Потврда министра Сеада Омербеговића који носи назив „Обавијест 08-03/01-3-341-209/8“ од 12.05.2008. године, који су предати од стране адвоката Дозет Ђорђа,

-Прегледа се фотодокументација са ЦД-а означеног „М-011ТК“ и фотографије са ЦД-а достављено од тужилаштва за ратне злочине 12.08.2008. године, у прилогу је 10 ЦД-а а који су били прегледани на главном претресу 02.02.2009. године,

-Врши се увид у списак лишених живота означених од стране сведока Вукојевић Зорана, Петровић Госпе, Благојевић Борка, Радић Слободана,

-Списак породица које су путовале на ВМА ради идентификације бораца који су погинули 15.05.1992. године, а који је предат од стране сведока Петровић Госпе,

-Оверена копија записника из летописа основне школе „Брчанска Малта“ за школску 1991/92 годину, број 325/08 од 02.09.2008. године, у којој се констатује да је школске 1991/92 година завршена дана 15.5.1992. године,

-фотокопија одељенске књиге 5А одељења Ф, основне школе „Браћа Рибар“ Тузла, за школску 1991/92 годину,

-Одељенска књига ПЦ одељење Е, основне школе „Браћа Рибар“ Тузла, за школску 1991/92 годину,

- Списак амбулантних и лежећих пацијената који су се лечили у јавној здравственој установи универзитетско-клиничког центра Тузла
- Копија списка погинулих и рањених лица у догађају на Брчанској Малти од 15.05.1992. године, достављена од стране универзитетско-клиничког центра Тузла број 01-1-377-1-1458/08 од 10.09.2008. године,
- Правилник о ратној организацији и систематизацији СЈБ Тузла,
- Извештај о раду СЈБ Тузла за 1992. годину,
- Списак организационих јединица СЈБ Тузла од 04.04. до 25.05.1992. године,
- Списак чланова штаба који су били ангажовани у ОС УП-у Тузла у априлу,
- Списак оперативног штаба СЈБ Тузла,
- Списак припадника ратних станица милиција и маневарских јединица СЈБ Тузла и осталих оружаних јединица које су браниле Тузлу у мају 1992., у записнику са састанка оперативног штаба Тузла на дан 20.04.1992. године

ДОКАЗИ ПРИБАВЉЕНИ ПУТЕМ МЕЂУНАРОДНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Међународна правна помоћ од стране надлежних органа Републике Босне и Херцеговине је пружена током главног претреса. У конкретном случају су пружени општи видови правне помоћи као што су саслушање, односно испитивање сведока, затим дописа којим се сведоци позивају на главни претрес и достављање аката и материјала који су у вези са овим кривичним поступком. Наведене процесне радње су вршене у складу са одредбама Закона о потврђивању Уговора између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима потписаним 24.02.2005. године, а који је ступио на снагу 09.02.2006. године.

Приликом саслушања сведока замолним путем, сведоци су упозоравани на дужност казивања истине и последице давања лажног исказа, у смислу одредаба законодавства Републике Босне и Херцеговине, као и на своја права у поступку, што указује да су ти искази узети у складу са законодавством Републике Босне и Херцеговине - правом замољене стране и да нису у супротности ни са домаћим прописима.

С друге стране, у погледу сведока који су приступили на претрес, а претходно су дали изјаве пред судовима Републике Босне и Херцеговине у које су им и предочаване на претресу, суд је ове изјаве третирао као саставни део исказа сведока, који су били предмет оцене од стране већа.

НАДЛЕЖНОСТ СУДА

Одредбама чл. 3, 9 и 10 Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине прописано је да је Одељење за ратне злочине Вишег суда у Београду надлежно за вођење поступка за кривична дела из чл. 2 овог Закона, која су извршена на територији бивше СФРЈ, без обзира на држављанство учиниоца или жртве, а ради се о кривичним делима против

човечности и других добара заштићених међународним правом и тешким кршењима међународног хуманитарног права извршеним на територији бивше Југославије од 01.01.1991. године, која су наведена у Статуту Међународног кривичног суда за бившу Југославију. Сходно томе, заснована је надлежност Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду за поступање у овом кривичном поступку.

Заштићени сведоци

Суд је током поступка двојици сведока одредио мере заштите из разлога личне сигурности и безбедности, као и безбедности њихових породица. Мере заштите сведока који је саслушан под псеудонимом «А» дана 07.11.2008. године су регулисане Законом о кривичном поступку („Сл.гласник РС“,бр.85/2005), а мере заштите сведока који је испитан под псеудонимом “Алфа“, дана 08.10.2013. године су регулисане Законом о кривичном поступку, („Сл.гласник РС“,бр.72/2011 који је ступио на снагу 15.01.2012. године).

Одлучујући о захтевима сведока за добијање мере заштите, суд је на на главним претресима са којег је искључена јавност, у присуству сведока на кога се односи захтев и странака, донео решења о одређивању статуса заштићених сведока доделивши им наведене псеудониме.

Записник са посебног рочишта који садржи разлоге сведока за подношење захтева за доделу статуса заштићеног сведока, а са којих је искључена јавност, те решење суда о одређивању статуса заштићеног сведока, као и омот са подацима о идентитету заштићеног сведока су запечаћени и предати на чување, са назнаком «заштита сведока-службена тајна-строга поверљиво».

Суд је ценио одбрану окривљеног Илије Јуришића и нашао да је она осмишљена у циљу избегавања кривичне одговорности, па је утврдио чињенично стање ближе описано у изреци пресуде.

Ценећи одбрану окривљеног суд исту није прихватио у делу у коме је негирао да је током инкриминисаног догађаја био члан Оперативног штаба, јер је ова одбрана у супротности са изведеним доказима и то са исказима сведока Мехе Бајрића, Мате Дивковића, Митровић Срећка и Станкић Благоја, који су у својим исказима навели да је окривљени био члан Оперативног штаба Службе Јавне безбедности Тузла. Суд је прихватио исказе наведених сведока као истините, уверљиве и међусобно сагласне, јер су у сагласности са писменом документацијом и то са Увјерењем Републике БиХ, МУП-а, Центар служби безбједности, Станица јавне безбједности Тузла бр.20-16/10-598 од 11.04.1996.године, из којег произилази да је Јуришић Илија био ангажован на пословима члана Оперативног штаба СЈБ Тузла од 06.04.1992. године до 25.05.1992. године, затим из Списка припадника резервних станица милиције и маневарских јединица СЈБ Тузла као и осталих оружаних јединица, те списка чланова Оперативног штаба СЈБ Тузла из којег произилази да је оптужени био члан, као и из записника са састанка Оперативног штаба СУП Тузла и Списка

чланова штаба који су били ангажовани у ОСУП Тузла и то у априлу и у мају месецу. С тим у вези произилази несумњиво да је окривљени био у критичном периоду члан Оперативног штаба, као и да је присуствовао његовим састанцима.

Наводи одбране окривљеног да дежурство у канцеларији начелника службе није било у функцији Оперативног штаба Сектора Службе јавне безбедности, односно да дежурни није имао командне функције, те да није имао овлашћења да издаје наређења него само упутства, савете, сугестије и мишљења, срачуната је на избегавање кривичне одговорности, јер је у супротностима са другим изведеним доказима и то са Извештајем о раду СЈБ Тузла за 1992.годину и Извода из наређења Кризног штаба Предсједништва СО Тузла Стр.Пов.бр.03/11-20/92 од 04.05.1992. године, из којих доказа је утврђено да је Оперативни штаб СЈБ Тузла формиран за командовање јединицама МУП-а.

Одбрана окривљеног у делу у коме објашњава да је био пензионер и бивши припадник Полиције, државне и јавне безбедности, као и због свог порекла, националности, политичког опредељења, као и чињенице да је његов син у то време студирао у Београду на Војној академији и да је ожењен Српкињом, па је из тог разлога од стране начелника Станице јавне безбедности Тузла Меше Бајрића постављен на споредне задатке и послове, који су се састојали у томе да прегледа забелешке са терена, да их уобличи у депешу, те да није могао бити информисан о значајним догађајима и информацијама, суд није прихватио, јер је у супротности са осталим изведеним доказима, а посебно имајући у виду Уверење МУП-а ЦСБ СЈБ Тузла број 20-16/10-598 од 11.04.1996. године из којег произилази да је оптужени након догађаја од 15.5.1992.године унапређен у начелника Сектора службе јавне безбедности од 26.05.1992. године, дакле десет дана након критичног догађаја, па је нелогично да неко у кога, како то окривљени у својој одбрани наводи, руководство нема поверења, буде постављен на тако одговорну функцију, а после како то окривљени такође наводи наводи, потпуног не сналажења у датој ситуацији.

Имајући у виду напред наведено суд је неспорно утврдио да је окривљени Илија Јуришић био члан Оперативног штаба, да као искусни полицајац у пензији није радио на споредним задацима, те да је присуствовао састанцима оперативног штаба, и био упознат са деловањем истог.

Како је суд утврдио да је окривљени био члан Оперативног штаба и човек од поверења, суд није прихватио одбрану окривљеног када је навео да није знао да је 15. маја постигнут договор између представника града Тузла и представника касарне "Хусинска буна" да се војска око 19:00 часова мирно повуче, јер је овако дата одбрана у супротности са изведеним доказима.

Овако дата одбрана није у сагласности са исказима сведока Милета Дубајића који је навео да је донео одлуку да се управо тога дана 15. маја, евакуишу из касарне након договора после подне са Енвером Делибеговићем и са Мехом Бајрићем. Одбрана није у сагласности и са исказима сведока, војника, подофицира и официра из касарне "Хусинска буна" и то са исказом сведока Белојице Ранка, Бошковић Дражана, Илић Радојице, Мандић Томислава, Манџа Абдулаха, Новаковић Славка, Тодоровић Владе, Вукмирица Миодрага, који су

навели да је тог дана у поподневним часовима у касарну дошла делегација из општине Тузла коју су чинили између осталих, Мухамед Бркић звани Брка, Енвер Делибеговић који је био командант ТО, да је командант касарне преговарао са њима и да је постигнут договор да војска мирно изађе из касарне у 19:00 часова, путем према Мајевици и Бијељини, да ће колона имати полицијску пратњу са два возила, једно возило на почетку једно на зачељу колоне, да ће Енвер Делибеговић, командант Територијалне одбране Тузла ићи са њима као гаранција да колона неће бити нападнута, да је након завршених преговора колона формирана за 20 минута, да им је командант Миле Дубајић рекао да се поштују правила службе, да се не узнемирава грађанство, да се материјално техничка средства пажљиво утоварају у возила сведока Књегињић Слободана, сведока Питман Душка који су изјавили да им је јавио непосредни старешина да је постигнут договор о изласку колоне, као и сведока под псеудонимом »А«, који је изјавио да су војници добили информацију да је постигнут договор са противничком страном да ће војска бити пуштена да изађе из касарне без оружаног сукоба.

Наиме, суд је из напред наведених делова исказа сведока које је прихватио као истините, уверљиве и међусобно сагласне, утврдио да је постигнут договор и да војска дана 15. маја, око 19 часова комплетно напустити касарну, а што је у сагласности и са исказом сведока Милета Дубајића.

Окривљени је критичног дана дошао на дежурство око 14 часова, иако је према исказима сведока Благоја Станкића њихово дежурство требало да започне у 19 часова, сведок под псеудонимом „Алфа“ је затекао окривљеног у згради МУП-а око 10 часова преподне, а што указује да је окривљени од стране Оперативног штаба позван да раније приступи у дежурану иако је његово дежурство требало да започне у 19 часова. Сведок Божо Зорић је окривљеном Јуришићу, након преузимања смене пренео да ће тога дана војска напустити касарну, као и маршруту којом ће се кретати, као и да је Меша Бајрић и још неко из Кризног штаба заједно са Бркићем отишао у касарну да договоре са командантом касарне како ће се све то реализовати.

Суд је имао у виду напред наведени исказ сведока Боже Зорића да је окривљеном пренео и рекао да војска треба да изађе у току дана, а коју изјаву је окривљени потврдио износећи своју одбрану у претходном поступку, па није могао прихватити измену одбране у овом делу на главном претресу где је навео да није знао за пут односно маршруту којом ће се војска кретати. Ово и стога што је полицајац, сведок Станкић Благоје навео да када је дошао у зграду СУП-а око 17,40 – 17,45 часова, у штабу је затекао Бајрића, још два-три човека, као и Илију Јуришића, и том приликом Мехо Бајрић му је рекао да са Енвером Делибеговићем, Јасмином Имамовићем и Бењамином Фишековићем, иде да се изврши примопредаја касарне. Маршута кретања је била Скојевска - Брчанска Малта, Славиновићи, Бијељина. Такође и сведок полицајац Митровић Срећко посведочио је да је око 18 часова био у канцеларији начелника Меше Бајрића, који му је том приликом рекао да он и Станкић узму два службена возила и отпрате војну колону према Бијељини. Оптужени је навео да је управо у периоду између 17 и 18 часова, био у канцеларији начелника Меше Бајрића, као дежуран када су и сведоци Станкић Благоје и Митровић Срећко у канцеларији начелника добили напред наведена наређења. Такође сведок Мехо Бајрић

наводи да је у дежурани био постављен телевизор и да су на том телевизору он и окривљени пратили излазак колоне који су преносили локална ТВ станица.

Одбрана је у супротности и са исказима сведока Будимира Николића и Мехе Бајрића који су навели да су са окривљеним били у канцеларији непосредно пре 19:00 часова када преко Центра везе, где је иначе био смештен и Кризни штаб, од руководиоца Халида Табукчића сазнали да су у војној колони и Јасмин Имамовић и Енвер Делибековић.

Имајући у виду предходно наведено, суд није прихватио одбрану окривљеног Илије Јуришића да није знао за договор о изласку војске који је постигнут у поподневним часовима, с обзиром на природу преговора, нелогично је и неуверљиво да окривљени Илија Јуришић као члан Оперативног штаба СЈБ Тузла, критичном приликом и дежуран у Оперативном штабу, није био информисан о правцу и времену изласка колоне ЈНА из касарне.

Из свих напред наведених, изнетих и цењених доказа, суд је на несумњив начин утврдио да је 15. маја 1992. године у поподневним часовима постигнут договор између представника цивилне и војне власти Тузле са командантом касарне ЈНА «Хусинска буна» Милетом Дубајићем, о мирном измештању бригаде из наведене касарне, договореним правцем кретања касарна - Скојевска улица - Брчанска Малта - Симин Хан – Бијељина – СРЈ, о којем споразуму је био упознат и окривљени Илија Јуришић.

Суд је утврдио да је правац кретања војне колоне касарна, Брчанска Малта, Симин Хан, Пожарница и даље према Југославији прецизиран 15-тог после подне из исказа команданта касарне сведока Милета Дубајића који је навео да је договор постигнут са Мешом Бајрићем и командантом штаба ТО Енвером Делибековићем. Овакав исказ сведока Милета Дубајића суд је прихватио као истинит, уверљив јер је у сагласности са исказима сведока Белојице Ранка, Бошковић Дражана, Илић Радојице, Јовић Бранка, Књегињић Слободана, Мандић Томислава, Новаковић Славка, који су јасно и недвосмислено тврдили да им је био одобрен правац кретања ка Пожарници тј. Бијељини, а што је суд утврдио и са снимака на ЦД-овима који се налазе у спису предмета. Суд је наведене делове исказа сведока прихватио као истините, убедљиве и међусобно сагласне. Искази наведених сведока су у сагласности и са исказима сведока полицајаца Станкић Благоја и Митровић Срећка, који су навели да им је Мехо Бајрић рекао да службеним возилима, отпрате колону према Бијељини. Суд је из наведених исказа утврдио да је конкретном приликом постигнут договор и да је правац кретања војне колоне ка Бијељини, те и са исказом сведока Милета Дубајића, из којег је утврђено да је пут куда ће се војска извлачити прецизиран после подне 15.05. са Мешом Бајрићем и Енвером Делибековићем.

Суд није прихватио исказ сведока Мехе Бајрића да када је био у касарни и разговарао са командантом Дубајићем, није било никаквих разговора о одласку колоне, правцу и сатници, нити да су се око нечега договорили. Сведок Мехо Бајрић је изјавио да му није било познато да ће војска управо 15. маја изаћи и којим правцем. Исто тако је сведок изјавио да су полицајци били распоређени дуж пута ка Бијељини ради обезбеђења војне колоне. Сведок није дао јасан одговор ко је наредио полицајцима да запоседну положаје дуж трасе

касарна- Брчанска малта- Славиновићи- пут ка Бјелини. Наиме, суд није прихватио овако дат исказ обзиром да је сведок Бајрић тада био начелник Станице јавне безбедности Тузла, у оквиру које су биле и резервне станице полиције, био је и члан у Оперативном штабу заједно са опт. Илијом Јуришићем, који је критичном приликом био и дежуран, а Оперативни штаб је био задужен за командовање јединицама МУП-а, на чијем челу је био управо Мехо Бајрић. С тим у вези нелогично и неприхватљиво би било да су полицајци били распоређени и сконцентрисани на Брчанској Малти и дуж трасе кретања војне колоне, без наредбе и знања Оперативног штаба и Мехе Бајрића као команданта тог Оперативног штаба, а по плану Кризног штаба.

Имајући у виду предходно утврђено чињенично стање суд није прихватио исказе сведока Мехе Бајрића, Енвера Делибеговића, Јасмина Имамовића, Беџамина Фишековића који су изјавили да је тачно да су у поподневним часовима били у касарни али не ради преговора, већ на позив команданта касарне који им је наредбодавно изјавио да је сам одлучио да напусти касарну, затим да није постигнут споразум о мирном повлачењу војске у поподневним часовима у самој касарни јер је нашао да су искази ових сведока у супротности са исказима сведока Станкић Благоја и Митровић Срећка, као и оштећених, припадника војске који су критичном приликом требали да изађу из касарне. Из ових разлога суд није прихватио ни део исказа сведока Мехе Бајрића у коме наводи да му није било познато да ће колона ЈНА 15. маја 1992. године изаћи из касарне и којим правцем, налазећи да је овај исказ срачунат на покушај избегавања евентуалне кривично-правне одговорности, као и покушај да се на овај начин умањи одговорност окривљеног.

Одбрана окривљеног да сматра да није постојао перфидни план и да за њега није знао, суд није прихватио, јер је у супротности са исказима команданта касарне официра, подофицира и војника ЈНА који су били у колони и који су навели и то:

сведока Слободана Кнегињића, Уга Нонковића, Стублинчевић Милана, Славка Новаковића, Лазаревић Драгана, који су навели да је дана 14. маја 1992. године, дан раније, изашао пиротски батаљон који је био борбена јединица, оспособљена за борбу, са ратном опремом и наоружаним људством, и да никаквих напада на ову јединицу није било, а да су у касарни остале јединице које нису биле у потпуности попуњене, које нису имале технику, наоружање и људство способно да пружи евентуални отпор, да се радило о једном делу резервног састава који се одазвао на позив војске да помогне при исељењу касарне, па је дана 15. маја 1992. године након јутарњег састанка представника касарне "Хусинска буна", команданта касарне и представника града Тузла дошло до притиска на људство које се налазило у касарни „Хусинска буна“ јер су им искључене телефонске везе што је довело до потпуног одсецања и изолације касарне и људства у њој, од командног центра који је измештен из града Тузле, која чињеница прозилази из исказа сведока, војних лица смештених у касарни а пре свих из исказа сведока команданта касарне Милета Дубајића. Поред тога на војску из касарне „Хусинска буна“ су тога дана константно вршени притисци, тако што се на касарну пуцало са околних висова, затим из правца болнице о чему говоре сведок Јововић Бранко који је навео да су први пуцњи на касарну дошли из правца болнице снајперима због чега је наређено

официрима да скидају чинове јер су снајперисти гађали офицере, затим сведок Здравко Хлодик који је навео да је током 15. маја на радном месту у болници која се налазила на брду «Градина», видео снајперисте који су имали уперене пушке ка касарни, а што је сведок са осталим запосленима посматрао кроз прозор ординације, као и када се кући враћао око 14 часова тог дана видео је како се са кровова зграда пуца по касарни, затим сведок Пајић Љубо који је навео да се по касарни и војсци пуцало и у поподневним часовима због чега су били принуђени да се склањају иза зграда и камиона у кругу касарне, као и сведок Слободан Кнегињић који је навео да су 15. маја прве провокације почеле са муслиманске стране око 15 часова тако што су почели да пуцају по касарни из правца болнице и солитера.

Напред наведене исказе потврђује и сведок Миле Дубајић који наводи се након његовог повратка у касарну, чула пуцњава са околних висова и да су људи били изненађени ватром. Покушао је телефоном да назове МУП и органе власти, међутим везе су биле у прекиду и то и ПТТ и војне везе, јер су и војне везе такође ишле преко центра везе који је био смештен у команди корпуса и оне су биле у прекиду. Практично је остао одсечен, без веза.

Овакви наводи сведока Милета Дубајића и Хлодик Здравка потврђени су и исказима бројних саслушаних сведока оштећених и то: Михајловић Војислава, Радић Слободана, Пајић Љубе, Љубојевић Благоја, Бабуновић Цвијана, Вукојевић Зорна, Вукмирица Миодрага, Илић Горана, Мандић Томислава, Стевановић Радана, све припадника ЈНА, који су се критичном приликом налазили у касарни, а које је суд прихватио као истините, уверљиве и који потврђују да је у току преподнева константно вршен притисак на људство у касарни тако што се пуцало са положаја МУП-а и ТО-а. Да се ради о јединицама под командом Кризног и оперативног штаба, потврђено је и са писменим доказима и то са Извештаја о раду Председништва Скупштине општине Тузла за период јануар 1992 – април 1993. године из којег произилази да је касарна «Хусинска буна» била покривена снагама власти Тузле.

Да је постојао план да се изврши напад на јединице које напуштају касарну „Хусинска буна“ и да је тај план унапред договорен, произилази и из чињенице да су критичног дан затворене јавне установе и школе, а што произилази из исказа сведока Раденка Ивковића који је навео да му је дана 15. маја млађа ћерка јавила да су пуштени из школе, да су ђацима подељене књижице и да је завршена школска година, иако је завршетак школске године предвиђен за средину јуна месеца, док је старија ћерка дошла кући и рекла да су предавања на факултету обустављена на даље, а што је потврђено и увидом у школске дневнике, затим из исказа сведока Ђикановић Светозара, помоћника директора за правне послове пољопривредног добра “Спречево“ у саставу ПК“Тузла“ који је навео да су и судови тога дана престали са радом у преподневним сатима.

Такође критичног дана пре изласка јединица из касарне од стране МУП и ТО и других јединица запоседане су терасе и подруми на правцу кретања колоне, иако то раније није чињено приликом проласка војних јединица кроз град. Ово потврђује у свом исказу др. Божина Радевић који је навео да је критичног дана у поподневним часовима видео припаднике ТО и МУП-а како

запоседају терасе и кровове зграда. Сведок Богосав Ивановића који је потврдио да је критичног дана од стране полиције у току преподнева и поподнева, а пре изласка јединице из касарне, на траси којом је требала да прође колона, припадници 1 и 2 маневарске јединице МУП-а јавно наоружани су улазили у станове који гледају на Скојевску улицу и на поткровља тих зграда. Сведок је навео да је лично видео неке од припадника тих јединица који су били његови ученици од раније. Затим из исказа сведоци Милић Вељко и сведока Ивковић Раденко су навели да је са своје терасе која је била окренута ка Скојевској улици видели припаднике ТО на узвишењима Брадоврх и Бећаревци, као и да је у току напада сведок Ивковић Раденко успео да види да је из стана поред бачена бомба на припаднике војне колоне, иако се то при изласку Пиротског батаљона, који је био борбена јединица то није чинило. Све ове радње указују да су се јединице полиције припремале за напад на колону, те се не може прихватити одбрана окривљеног и сведока Меше Бајрића, Ника Јурића, Јасмина Имамовића, Шабана Рахмановића, Зарић Живка, Екрема Селимовића који наводе да су јединице биле распоређене да не би било провокација приликом изласка јединица, јер ове снаге, а како то произилази и из исказа судског вештака, а и увидом у снимак, су распоређене за напад, а не за заштиту јединица ЈНА при изласку.

Да је напад на јединицу из касарне „Хусинска буна“ припреман и након договора о изласку, произилази и из чињенице да је дана 15. маја око 14 часова један број војних возила враћен са раскрснице Брчанска Малта од стране полиције, у касарну, на коју је започета и пуцњава, јер је разлог враћања што припадници ТО, МУП-а и Патротске лиге нису стигли да се распореде, што произилази из исказа сведока Новаковић Славка, Тешић Љубе, Пајић Љубе, Јокић Дејана, Тодић Рада, које исказе је суд прихватио као истините, уверљиве и међусобно сагласне, а на основу којих је утврђено да су припадници ЈНА око 14 часова са једним мањим бројем војних возила кренули из касарне, али су враћени од стране полиције уз образложење да није постигнут крајњи споразум и да не могу да иду пре него што се организује колона. Искази наведених сведока су у сагласности и са материјалним доказима и то са снимцима са ЦД-ова: А-213-ТК, К-014-ТК, достављених од стране Тужилаштва за ратне злочине и ЦД-а бр.1 достављеног од стране Тужилаштва БиХ, где се види да су возила заустављена и враћена ка касарни.

Суд је такође имао у виду исказ сведока Благоја Станкића који је прихватио као јасан и уверљив, у коме наводи да је тога дана око 18 часова када је дошао у дежурну затекао Мешу Бајрића обученог у маскирну униформу иако ово лице по исказу сведока пре овог догађаја никад није носио униформу.

Све ово напред наведено указује да је од стране Оперативног Штаба већ раније постоја план да се приликом изласка јединица нападне, што указује да је био препреман напад на јединице које ће 15. маја изаћи из касарне „Хусинска Буна“.

Да је јединица која је излазила из касарне била убеђена да ће се поштовати раније договорени план изласка и да неће бити никаквог напада као и да је напад био организован и да су приликом напада прво убијани возачи како би се колона зауставила произилази из исказа:

сведока Милета Дубајића који је да је издао наређење потчињенима и војсци, да се искључиво оружје држи између ногу, са цеви упереном увис, да се не би неко од цивила уплашио провокација уколико би оружје било окренуто лево или десно. Када је колона кренула са њим је био Енвер Делибеговић. Прошли су Брчанску Малту, Шићки Брод, бензинску пумпу Славиновиће, и када су дошли близу Симин Хана наредио је возилу „прага“ у којој је био да стане, да би видео да ли колона иде иза. Када је наредио да стану, изашао је и чуо је пуцњаву. Од људи је сазнао да је колона нападнута.

сведока-оштећеног Јовић Бранка, резервиста ЈНА, који је навео да је оружје држао између ногу и није ни помишљао да ће доћи до нечега. Нико из његовог камиона није пуцао. Камион није још дошао у раскрсницу када је чуо само један метак и онда је, како објашњава, почело да «туче». Након 2 минута је рањен. Том приликом био је удаљен од раскрснице 50-100 метара, а тај један метак чуо је са возачеве стране, тј.са леве стране.

сведока-оштећеног Крстић Радована, војника на одслужењу војног рока, утврђено је да је том приликом имао пушку, без муниције. Изјавио је да им је строго било наређење да се том приликом пушка држи између ногу окренута увис. У тренутку када се пуцало био је у близини Техничког прегледа. Чуо је један пуцањ који је по његовом мишљењу био знак за напад, након чега је одмах уследила паљба по њима. Било је застрашујуће, са свих страна су прштали меци. Не може тачно да каже одакле је и којим путем дошао први пуцањ који је чуо, али је после њега уследио напад. Из камиона у коме се он налазио, нико није одговарао ватром. Пуцало се из зграда, описујући да се испод терасе налази простор одакле су људи сакривени пуцали. Рањен је пре скретања улево, код Техничког прегледа.

сведока-оштећеног Мандић Томислава, командант Б формације у оквиру позадинске базе, који је навео да је ишло наређење од првог до задњег возила да се склони оружје, да не би било провокација. У возилу у којем се налазио није било муниције. Шофершајбна је била сва избушена. Ни он ни неко други из камиона није пуцао. Возач се борио да одржи правац. Почео је полако да губи свест од првог метка којим је рањен у ногу на самој раскрсници.

сведока-оштећеног Новаковић Славка, резервисте ЈНА, који је навео да је наредба гласила да се строго формира колона са три праге и 4 транспортна возила, која су била стављена ван употребе, јер су сви митраљези и сво оружје са њих скинуто. По наређењу, ишли су од возила до возила, те пренели наредбу да пушке морају бити строго између ногу, потпуно закочене, да не сме доћи до отварања ватре из возила. Налазио се у дванаестом возилу и прву ватру коју је његово возило доживело у правцу Ремонтног завода, пре раскрснице. Тада се проломило небо, пуцало се из подрума зграда, околних брда, болнице, настао је један општи хаос и кошмар. Први метак је добио из подрумских просторија, с обзиром да је био уз десна врата, која су сва била прорешетана одоздо. До њега је седео Радојица Илић који је такође добио одређени број метака у стомак, а он је добио прострелне ране кроз артерије на обе ноге, и један метак у чело. Остао је без вида.

сведока-оштећеног Стевановић Радана, резервисте ЈНА, који је навео да је негде пре 7 сати пар војних полицајаца ишло од возила до возила и преносили да је постигнут договор и да је издата изричита наредба да се оружје држи између ногу и да не сме ни једна цев да вири, да све то не би изгледало провокативно. У сваком случају у његовом камиону налазиле су се гуме и ламеле. Када је дошао наспрам Техничког прегледа одједном је чуо са свих страна «грмљавину» и у том моменту је погођен у леву ногу. Међутим, наставио је да вози и када је дошао већ до семафора, ту се већ једно возило испречило испред њега, па је покушао да заобиђе, очешао га је и ту је био погођен у груди. Размишљао је да ли ће успети да скрене на раскрсници лево или да продужи право па преко Сјењака, међутим и тамо је стајало неко возило иза којег се пуцало, односно пуцњи су долазили одатле. Углавном се радило о пуцњави из пешадијског наоружања

сведока-оштећеног Тешић Љубе, војника на одслужењу војног рока у ЈНА, који је навео да су му старешине рекле да се оружје не види. Имао је аутоматску пушку, међутим муницију није имао. Изјавио је да је од командира тражио муницију, међутим рекао му је да му неће требати. На каросерији је било 4-5 војника који су имали пушке, мисли да је понеки имао муницију, али не сви. Возач није био наоружан. Када је прошао Технички преглед, чула се рафална паљба, убијен је колега, а возач је рањен у руку, међутим кренуо је напред те је смотао према Пожарници и иза семафора је погођен и смртно је страдао. Успели да скрену ка Пожарници, међутим ту им је одмах камион и остао, а Лопатко, возач, је настрадао. Пуцало се са зграда и прозора, који су сви били отворени и видели су се барутни гасови. Рањен, изашао је из возила и налазио се под „стодесетком“ која је била поред њиховог камиона, а возач је био погођен.

сведока-оштећеног Вукмирица Миодрага, редовног војника у ЈНА, који је изјавио да су из касарне кренули нешто пре седам часова. Возили су се једно 6-8 минута, када су се чула 3-4 пуцња, након чега је кренула општа пуцњава. Није имао оружје. Са њим је у болничком «пинцгауеру» био и Савић Ненад који такође није имао оружје, а момак који је био са њима и који је настрадао, имао је пушку, али није сигуран да ли је имао и муницију. Он је настрадао у Скојевској улици, од људи који су пуцали са зграде или из приземља или из околног парка. Пуцало се са свих страна.

сведока Абдулах Манца, мајора ЈНА, који је навео да је у камионима војска била заједно са експлозивом, мада то није правило међутим није било довољно возила, па је како претпоставља вероватно по одлуци команданта људство смештено са муницијом. Када је њихов део колоне стигао у село Симин Хан, зауставили су их мештани и обавестили да је почео напад на колону. Командант је наредио да се одмах врате назад, међутим када су дошли до села Славиновићи које је на самој периферији Тузле у близини Брчанске Малте, где је већ дошло до напада на колону, нису могли да од ватре уђу у град.

сведока-оштећеног Кулишић Татомира, резервисте ЈНА, који је навео да су пушке држали тако да се не виде, јер је било такво наређење. Налазио се отприлике у средини колоне, када се камион угасио, а возач био погођен. Пуцало се са свих страна и из зграда. Рекао је да искачу из камиона и њих четворица су се налазила под камионом када се пуцало. У времену док се

налазио под камионом, након рањавања, на њега је отворана ватра. Долетела је са зграде и једна црна бомба, на 5 метара од њега, која га је ранила у руку и у главу.

сведока-оштећеног Михајловић Војислава, резерviste ЈНА, који је навео да није био наоружан. Наредба је била, да ко има оружје стави га тако да се не примећује, да не би дошло до иритирања. Он је био возач, а четворица су била на каросерији и они нису имали оружје. Излазио је из капије када је чуо прве пуцње и на око 300-400 метара даље наишао је на прво возило које је било заустављено. Пуцњи су претходно били појединачни и понеки рафал, а војска није одговарала на њих. Док је трајало пуцање поред Техничког прегледа види на семафорима да се колона устројила, да нека возила иду и тротоаром. Рањен је када је изашао и сакрио се испод једног возила. Угледао је на травњаку поред тротоара 3 контејнера испод којих леже наоружана лица, која пуцају на њих. Такође, видео је са оближње зграде, кроз прозор да рафално пуцају. Видео је и да је један од наоружаних лица устао из контејнера и почео да пуца по резервоарима. Колико је он чуо, пуцњаве је било од његовог изласка кроз КПС па до заустављања на Брчанској Малти. Закључио је ко на кога пуца када је видео колико је возача побијено, то су претежно возачи и сувозачи били рањени, а када су вожени на размену с тим истим војним камионима, сваки је имао избушену шофер шајбну.

сведока-оштећеног Михајловић Данка, резерviste ЈНА, који је навео да им је речено да се формира колона возила, да се војници сместе у камионе, да ко има оружје склони да не би иритирао грађане Тузле. Нико у његовом камиону није имао оружје. Возио је камион и када су прошли Технички преглед, чули су пуцњаву из ватреног оружја. Прошао је можда две, три дужине свог возила, па је покушао да заустави возило, међутим док је он стао, следеће возило иза њега почело је да га гура. Пробао је да кочи, па је то возило престало да га гура и тада су почели меци по хауби. Његов сувозач је отворио прозор да види одакле се пуца и видео је на трећем спрату једног објекта наоружана лица. Сувозач му је то саопштио, па је он са десне стране угледао полицајца у плавој униформи како нишани. Објашњава да је «осуло» по њима, да им је разбијена шофершајбна и тада је био рањен. Док је напуштао своје возило, приметио је на пролазу зграде, грудобран од врећа, и хтео је да дође до њега и потражи заклон. Када је пришао на пар метара до грудобрана, иза су се појавила два полицајца са упереним пушкама према њему и повикала му да се преда. Легао је и тада се запуцало поново преко његовог камиона. Допузао је до једног возила које је било паркирано на паркингу и сакрио се под њим.

сведока-оштећеног Ђурић Боре, војника, који је навео да када се запуцало, они нису пружали отпор. Оружје је било у камиону, али га није држао у руци јер није ишао у борбу, било је положено. Сви у камиону имали су своје лично наоружање. Пуцало се са свих страна, из приземља, са спратова, с обзиром да су ту зграде. Рањен је када је дошао у Симин Хан. Када су изашли из камиона и побегли у канал, пуцало се на њих, али не толико. Тада је рањен у пределу десног кука.

сведока-оштећеног Пајић Љуба, резерviste ЈНА, који је навео да су им рекли да се оружје склони, да у камионима се пушке држе доле. У моменту када је почела пуцњава, налазио се на раскрсници Брчанске Малте. Пре уласка у саму

раскрсницу није чуо пуцњаву, а чуо ју је на можда једно 50 до 100 метара, код Техничког прегледа. Чим се запуцало пукло је бочно стакло у камиону, био је крвав, повређен у пределу главе. Камион се запалио. Све то време траје пуцњава, као и до тренутка када улази у зграду. Отворио је врата камиона, искочио и легао под други камион. Излетели су на пут према згради када је бачена ручна црна бомба. Улетео је у зграду, ушли су у подрум и том приликом чуле су се детонације и пуцњава.

сведока-оштећеног Љубојевић Благоја, војника на одлужењу војног рока у ЈНА, који је навео да им је речено да оружје не држе у борбеном положају. Када су дошли на раскрсницу, прво је био један пуцањ, а потом је након пар тренутака почела пуцњава са свих страна. Тада је прво погинуо њихов возач, а он је рањен. Почело се пуцати највише из аутоматског оружја, са свих страна, са зграда, били су и неки ровови, видели су се грудобрани, поређане вреће.

сведока-оштећеног Бабуновић Цвијана, резерviste ЈНА, који је навео да није био наоружан. Војни полицајац који је са њим био имао је код себе пиштољ. На самој раскрсници је рањен у руку, а на мину је налетео код бензинске пумпе према Симин Хану. Те мине су шпагама повлачили. Испао је из камиона, лева нога му је висила, рукама се држао за кабину када је погођен у другу ногу.

сведока-оштећеног Радић Слободана, резерviste ЈНА, који је навео да пре него што је колона кренула неки је старешина рекао да не сме бити пуцњаве и сматрало се да излазе безбедно. Изашао је на главну капију и кренуо према раскрсници на Брчанску Малту. Видео је са његове леве стране да на фасаде ударају меци, отприлике је пуцано од болнице са Градине. Из тог разлога је дао гас, мисливши да дође до раскрснице, а потом за Пожарницу и да ће тада бити боље. Међутим, када је дошао близу раскрснице, већ су камиони горели. Паркирао је камион, меци су праштали тако да га је у једном моменту закачио гелер. Испред њега је све горело, а од Ши Села, видео је једно оклопно возило ручне израде које је дејствовало по колони.

сведока-оштећеног Вукојевић Зорана, резерviste ЈНА, који је навео. Када су око 19 часова кренули из касарне, војна полиција је својим ципом кренула у круг касарне и обавештавала их да не пуцају и да не провоцирају и да не започињу пуцњаву. Када су дошли до улаза касарне, ту су чули да је почела пуцњава. Дошавши 150 метара пред раскрсницу, камиони су се већ испречили, није се могло проћи од њих. Гађани су возачи, да камиони стану. Том приликом била је рафална паљба, већином је пуцано из стамбених зграда. Зауставили су се, сагли се, јер је пуцњава била по камиону, стакло се просуло. Некако су искочили из камиона и отишли код приколице, иза задњих точкова. Тада је рањен у леву натколеницу. Све то време траје пуцњава. Човек који је нишанио у њих заузео је лежећи положај иза контејнера који је имао велике точкове и била је шупљина од тих точкова, тако да је одатле пуцао.

сведока Јововић Бранка, команданта батаљона ремонтне подршке у позадинској бази, који је навео да се пуцњава чула одједном, као да је хиљаду пушака испалило. Та жестока пуцњава није могла да дође из колоне, него само из зграда, јер иза сваког балкона и прозора вириле су пушке.

сведока-оштећеног, под псеудонимом «А», резервисте ЈНА, који је навео да нико од војника са којима је био у возилу није употребио оружје. Возило у коме је он био, погођено је ручним ракетним бацачем. Има ожиљак на врату, вероватно од ручног ракетног бацача који је пролетео и посекао га, те погодио камион из кога је он искочио. Ватра није отворана до самог уласка у раскрсницу, тачније док нису ушли у њу. Након отварања ватре неко је покушао на раскрсници да прође право, неко је покушао да скрене лево. Са десне стране пут је био затворен према граду оклопним возилом. Када је његов камион улазио у раскрсницу, приметио је са своје десне стране један полицијски «голф» и једно оклопно возило. Приметио је човека у полицијској униформи, у положају на хауби тог полицијског «голфа», како пуца. Са зграде је пуцано на њихов камион и том приликом је погођен војник у стомак. Са зграде су пуцала двојица и тада је он први пут узео пушку и пуцао је на њих. Када је запуцао на ту двојицу који су били на згради, они су побегли. Након тога је директно погођен у руку, а затим је и камион био погођен ручним ракетним бацачем. Приметио је човека који претрчава преко пута улице и пуца на њега, па је он у том страху ускочио у прву зграду где је био фризерски салон на углу раскрснице.

сведока Тодоровић Озренка, резервисте ЈНА, који је навео да је договор био да се оружје држи доле, да нико не провоцира и да мирно изађу. Када је ишао поред главне капије касарне, започела је пуцњава и рафална и појединачна. Он је ишао под том палбом скоро километар, од главне капије. За то време није видео да је неко пуцао на њега, али је камион био изрешетан горе по церади. Када је дошао до семафора ту се колона зауставила. Колона је нагло стала. Искочили су из камиона и завукли се испод, јер се пуцало. Његово возило је било оштећено у пределу ветробранског стакла.

сведока-оштећеног Тодоровић Зорана, резервисте ЈНА, који је навео да је један старији водник ишао од камиона до камиона и говорио да пушке морају бити закочене, метак не сме бити у цеви, цев мора бити оборена да не би провоцирали грађане. Он је управо тако и урадио, пушку је ставио доле закочену, метак није био у цеви, и надао се да ће мирно проћи. Када су дошли 30-так метара до раскрснице, са десне стране је била стамбена зграда, а са леве стране Технички преглед возила и одједном су запуцали рафали по шофершајбни. Шофершајбна се расула, он је пао доле. Тада је и рањен.

сведока-оштећеног Сарафијановић Милутина, резервисте ЈНА, који је навео да није био наоружан. Када је дошао до Техничког прегледа, ту је био погођен у десну руку и леву бутину. Испред њега је већ било камиона, ударали су један у другог и нису могли даље јер се пуцало са свих страна. Резервоар његовог возила је био пробијен. Пуцњава је трајала можда пола сата.

сведока Питман Душка, активног стрешине ЈНА, који је навео да је било изричито наређење да оружје мора бити на носачу или поред на лежишту причвршћено, никако у руци и никако репетирано. Ако буду биле провокације да не смеју да изазову никакве инциденте. Све то је он лично чуо од команданта и пренео својим војницима.

сведока-оштећеног Кулишић Бранислава, резервисте ЈНА, који је навео да им је било наређено да оружје склоне да не би неким случајем иритирали. То

је наредио командант касарне и та команда је пренесена свима у колони, а по њој је и поступљено. Строго им је било наређено да не смеју да пуцају и да се ни једна пушка не сме држати, већ да се сво оружје мора склонити. Није било ни прилике из возила да се пуца. У касарни није била ни једна борбена јединица, то су углавном били резервисти или деца необучена да би се борили из возила. Када су дошли до Техничког прегледа чула се пуцњава и то прво појединачна. Рањен је непосредно после Техничког прегледа у руку, па затим пре скретања на семафору на Брчанској Малти лево, рањен је у стомак, а када су стигли горе према Пожарници поново је рањен. Погођен је и возач који је на лицу места преминуо. Изашао је из камиона и због пуцњаве сео је под камион где је поново рањен, када је црна бомба пала поред њега. Касније је успео да устане и оде у подрум неке зграде.

сведока-оштећеног Лукић Мирка, резервисте ЈНА, који је навео да су добили инструкције да цеви држе окренуте ка земљи, да нико не пуца и да је договорен миран излазак из Тузле. Из камиона није могао нико да пуца. Конкретно он није ни имао наоружање, а његов сувозач је имао пушку коју није уопште користио. Такође војници иза нису уопште пуцали већ су само лежали покривени церадом. Када су се приближавали раскрсници зачула се пуцњава из пешадијског наоружања. Када је био једно 30 до 50 метара испред раскрснице његов сувозач је погинуо тако што га је снајпериста погодио право у чело. И он је био рањен у руку. Донео је одлуку да искочи из камиона. Направио се мртав као да испада из камиона, међутим осетио је да камион већ увелико гори чак је и асфалт био топао тако да је почео да бежи. Близу његовог камиона, иза његовог камиона бачена је бомба у његовом правцу.

сведока-оштећеног Илић Радојице, резервисте ЈНА, који је навео да су оружје морали држати уза себе, усправно између колена. Када су дошли на једно двадесетак метара до Техничког прегледа, Славко Новаковић је погођен у главу, а он је покушавао преко њега да изађе и помогне једном момку који је лежао, међутим чим се ухватио за врата, погођен је у стомак. Пуцњава је било са свих страна, са зграда, иза зграде, из подрума. Покушао је да помогне војнику Цветковић Данилу, међутим није могао јер је био рањен. Успео је да се врати преко Славка Новаковића, када је поново рањен у леву руку која му је остала парализована.

сведока Тодоровић Владе, резервисте ЈНА, који је навео да им је командант наредио да не смеју држати оружје откочено и да све буде по ПС-у. Он је пушку држао под седиштем, а његов возач је држао крај себе оружје. Прошли су семафор и изашли према Симином Хану, када је видео да је његово једно возило погођено. Рекао је возачу да да гас. Када су дошли нешто пре Симин Хана, стали су.

сведока Књегињић Слободана, резервисте ЈНА, који је навео да му је капетан рекао да је постигнут договор о изласку колоне и да војници не смеју да употребљавају никакво наоружање нити да врше на било који начин провокације према становништву Тузле. Све то је он пренео својим војницима, који су у моменту изласка из касарне имали закочене пушке. Када је чуо прве пуцњеве, налазио се удаљен од КПС-а једно 600-700 метара. Углавном, прошао је комплетан део Скојевске улице, од касарне до раскршћа на Брчанској Малти,

скренуо на првом семафору лево и пре другог семафора почела је пуцњава. У првом моменту пуцњава је била рафална, из ручног наоружања.

сведока-оштећеног Симић Бранка, резерviste ЈНА, који је навео да су добили наређење да се ватра не отвара. Неки чак нису ни имали муницију. Чак и да је хтео да отвори ватру, није имао на кога, јер није могао ништа да види, с обзиром да је био у камиону са спуштеном церадом. Почела је пуцњава са свих страна прво појединачно, а онда је осуло. Колона је пресечена и он је био рањен.

сведока Јокић Дејана, резерviste ЈНА, који је навео да је први камион погођен након раскрснице на правцу ка Славиновићима из правца са мале пијаце која се налазила у близини. То је први моменат када је он чуо да се нешто догодило. Тада је настала рафална пуцњава из ватреног оружја, са свих страна. Са свих зграда се запуцало. Та пуцњава их је пратила можда дужином неких скоро километар. На ту пуцњаву војска није одговарала. У њиховом камиону су гледали само да сакрију главу. Да се пуцало по њима, видео је по камиону, јер је сав био изрешетан. Претежно су гађали возаче, те је и возач њиховог камиона био рањен.

сведока-оштећеног Тодић Радета, резерviste ЈНА, који је навео да су кренули према Бијељини. Када је изашао из касарне, пре раскрснице, непосредно испред њега, на левој страни, био је Технички преглед, и у том делу је било највише пуцњава. Осетио је да су му биле избушене леве гуме. Пробили су му и шофершајбну. Тада је био и рањен, а његов сувозач, млади војник, такође је задобио један метак. Тада је највише ватре отворено, имао је осећај да је то било са белих зграда. Настало је хаотично стање и још већа пуцњава када је његов сувозач задобио више метака у ногу и у руке. Биле су избушене и десне гуме.

сведока Нонковић Уга, официра ЈНА, који је навео да када је нападнута колона, чула се рафална и појединачна пуцњава. Када су ујутру изашли и посматрали трагове метака на возилима, утврдили су следеће: ако је возило пробијено од крова према доле није нико пуцао изнутра, ако је поцепана церада са бока значи неко је пуцао са вањске стране, ако је возило изгорело значи да је погођен резервоар, ако има трагова од кумулативне мине, значи да је неко тукао са кумулативном мином. Наилазио је на мртве војнике који су седели на својим клупама или седиштима у возилима. Ветробранска стакла су пробијена мецима, има негде где је ветробранско стакло пробијено ближе рубу, те је стакло остало читаво, само је напрслина, те се види рупа од метка, а где је било у ширини, стакло је више било напрсло. Стакла на вратима није било нигде, виде се трагови да су стакла разбијена, испробијана, гуме избушене и томе слично.

Суд је ценио овако дате исказе и нашао да је постигнут договор, са којим је био упознат окривљени између власти Тузле и војске о мирном извлачењу војника из касарне "Хусинска буна" уливао поверење код Команде ЈНА и њених војника да неће бити нападнути. Наиме, из сагласних исказа сведока и сведока-оштећених несумњиво је утврђено да су припадници ЈНА имали наређење да оружје држе положено, или између ногу, те да не сме бити пуцања а што потврђују сведоци Јовић Бранко, Крстић Радован, Мандић Томислав, Новаковић Славко, Ђурић Бора, Лукић Мирко и Јокић Дејан који наводе да као припадници

војске нису пуцали као ни други који су се налазили са њима у камионима. Овакви искази сведока потврђени су и увидом у видео документацију као и налаз и мишљење судског вештака и фотографија које у налазу, из којих се очигледно види да војници држе положено оружје између ногу, да су на возилима спушене цираде. Имајући напред наведено у виду суд је прихватио ове исказе као истините, веродостојне, те сагласне како међусобно тако и са исказом сведока Милета Дубајића по чијем наређењу су и поступили.

На несумњив начин је из исказа напред наведених сведока-оштећених, утврђено да је пуцњава на њих почела, док су се неки од њих налазили на раскрсници Брчанска Малта, а неки на 50-100 метара од ње, близу Техничког прегледа. У војним возилима од којих је већина била са церадама, превозио се већи број припадника ЈНА који није био организован и спреман за борбу, нити у могућности пружања отпора. Војници су седели на товарном сандуку возила, леђима окренутим према страници сандука са наоружањем под церадама возила. Напред наведене чињенице потврђене су бројним сведочењима те и из приказаног снимка, као и фотографијама урађеним од стране судског вештака профдр Слободана Јовичића са ЦД-а бр.4.

Суд је прихватио напред изведене доказе јер су у сагласности са налазом и мишљењем вештака Милета Стојковића који је навео да приликом повлачења, војнички састав 92.мтбр дана 15.05.1992. године извео тактички радњу кретања, односно маршевања, али није предузео мере борбеног, односно маршевог осигурања у виду челног, бочног и зачелног маршевог осигурања. Имајући у виду претходно наведено суд је утврдио да конкретном приликом припадници ЈНА нису били организовани и спремни за борбу, нити у могућности пружања отпора.

Да је постојао перфидни план произилази и из исказа сведока оштећених Тодић Радета, Михајловић Данка и Лукић Мирка, који су критичном приликом били возачи и тада рањени, те из исказа сведока Тешић Љубе, Љубојевић Благоја и Кулишић Бранислава, да су критичном приликом погинули њихови возачи, а из исказа сведока Кулишић Татомира, Пантић Стојана и Јокић Дејана да су истом приликом њихови возачи рањени, несумњиво је утврђено да је критичном приликом пуцано на возаче војних возила. На снимку са вештачених ЦД бр.3 достављен од стране браниоца оптуженог и ЦД А-183-ТК, видљива су бројна оштећења на шофершајбнама војних возила, због чега се у склопу са наведеним исказима сведока и сведока оштећених несумњиво утврђује да су критичном приликом пуцали на возаче војних возила у циљу заустављања и блокирања даљег пролаза војне колоне. Да су постојали снајперисти у својој одбрани не негира ни окривљени који је навео да је критичног дана када је дошао на дежурство затекао две девојке у дежурани које су се представиле као стрелци – снајперисти и да су према исказу окривљеног биле ангазоване на чувању зграде МУП-а.

Суд је наведене делове исказа сведока и сведока-оштећених прихватио као истините, уверљиве и међусобно сагласне. Ово нарочито имајући у виду да је из налаза и мишљења судског вештака др Милета Стојковића, утврђено да распоред војника у возилима током спровођења марша није био са оружјем на «готовс». Уочљиво је да је већи број војника на камионима са отвореним

арњевима (без цераде), држао оружје између ногу, а да је један број послужиоца на борбеном возилу «прага» држао оружје косо увис под углом од 45 степени, са устима цеви окренутим на горе. Према Стројевом правилу ОС то је правилно заузет положај војника на моторном, односно борбеном возилу, на маршу.

Имајући у виду снимак кретања колоне, распоред униформисаних лица, цивилне полиције био је по правилима струке, односно по Упутствима о борбеним дејствима јединица, али није био постављен по начелима и принципима обезбеђења мирног повлачења јединица ЈНА.

Према заузетом положају војника и припадника цивилних структура распоређених дуж пута маршевске колоне у граду Тузла, закључак је да се радило о осмишљеној и добро организованој диверзантској препадној акцији снага МУП-а БиХ на маршевску колону са елементима класичне заседе.

Пажљивом анализом доказног материјала са видео снимака, јасно се види да је број наоружаних униформисаних лица, енормно велик дуж комуникације и непотребан за обезбеђење мирног повлачења јединица ЈНА, да је борбени распоред униформисаних лица, полиције поред комуникације, са оружјем на «готовс» био индикативан, те је било и непотребно присуство великог броја инжењеријских препрека поред пута на правцу марша бригаде.

Такође из наведеног вештачења утврђено је да је масовна унакрсна паљба са околних зграда и утврђених ватрених тачака из приземља појединих зграда изазвала дезорганизацију и разбијање маршевске колоне у неколико праваца. То је била фланкирна (бочна) унакрсна паљба из пешадијског наоружања.

Суд је ценио одбрану окривљеног Илије Јуришића када је навео да након што је колона почела да излази из касарне није могао да утиче на ситуацију на терену, да није утицао на почетак пуцњаве, на ток пуцњаве, односно да је након што је пуцњава трајала неко време пренео од свог претпостављеног да се на ватру узврати ватром. Суд није прихватио одбрану окривљеног да је у својој дежурани у даљини чуо пуцње, да није знао ко пуца, да је након тога преко система везе од једног човека чији глас није могао да препозна чуо да војска пуца по зградама, људима и полицији, да није знао шта да ради, да је након тога дошло друго обавештење од командира резервне полицијске станице Нови Град I, која је у непосредној близини раскрснице Брчанска Малта и који му је рекао да војска по цивилним објектима, полицији и цивилима пуца још јаче, да окривљени тада није знао шта да ради да га је ухватила нервоза, да је хтео да зове свог претпостављеног Мешу Бајрића, да је након тога чуо и треће дозивање, односно обавештење са терена да војска пуца. Навео је да у том тренутку ушао Мехо Бајрић и рекао окривљеном да јави командирима на терену да на ватру узврате ватром. Узео је микрофон и то Мешино наређење пренео и рекао «на ватру узвратите ватром», после чега је загрмело и запраштало.

Суд овакву одбрану окривљеног није прихватио, налазећи да је неистинита, неубедљива, нелогична, срачуната на избегавање кривичне одговорности, јер је у супротности са изведеним доказима током овог кривичног поступка. Овако дата одбрана је у супротности са налазом и

мишљењем судског вештака Слободана Јовичића од 30.03.2009 године, датог након акустичке анализе пуцњаве, несумњиво утврдио да је први кратки рафал стационарни, испаљен бочно, са стране, између, испод или из околних зграда око трасе кретања војне колоне, а да су други и трећи кратки рафал испаљени са возила или из возила у покрету. Временски размак између првог кратког рафала је 593 милисекунде, значи нешто више од пола секунде је протекло, а између другог и трећег рафала скоро 700 милисекунде, и између трећег кратког рафала и четвртог, када почиње она масовна пуцњава, скоро 600 милисекунде, те када се све то сабере, то је непуне две секунде од првог кратког рафала до почетка масовне пуцњаве.

Имајући у виду налаз и мишљење судског вештака који је суд прихватио јер је дат објективно, стручно и у складу са правилима струке, суд није прихватио одбрану окривљеног јер је нелогично и неизводљиво да је окривљени примао три обавештења са терена да војска пуца, с обзиром да је немогуће да у те непуне две секунде прими та обавештења са терена и да прилази прозору, чује час рафалну, час појединачну паљбу, журно иде према радио станици, не зна шта да ради, покушава да зове Мехмеда Бајрића, долази друго обавештење, и опет покушава да зове Бајрића, након чега Мехмед Бајрић улази, издаје наређење да се на ватру узврати ватром и он преноси наређење.

Из истих разлога суд није прихватио исказ сведока Мехе Бајрића у делу где наводи да су имали неколико «вапаја», односно позива са терена да се по њима пуца и да чекају наређење, да је све то трајало неких пар минута и да је након задњег позива и након што је чуо пуцње преко тих уређаја и на телевизији рекао окривљеном Илији Јуришићу да се на ватру одговори ватром. Суд налази да је овако дат исказ усмерен на избегавање његове кривичне одговорности, а и срачунат да у конкретном случају помогне окривљеном.

Суд није могао да прихвати одбрану окривљеног да је пренео наредбу Мехе Бајрића «на ватру ватром», затим исказ сведока Мехе Бајрића, да је такву наредбу издао, као и сведока Мате Дивковића и Станкић Благоја, да исту чују из Оперативног штаба, у теренутку када је већ дошло до пуцања од стране војне колоне на полицију, објекте и становништво, с обзиром да је из налаза и мишљења судског вештака Слободана Јовичића и Милета Стојковића, те исказа бројних саслушаних сведока оштећених, и сведока полицајца Станкић Благоја, несумњиво утврђено да није било спорадичне пуцњаве, нити напада из колоне ЈНА о којима су говорили окривљени Илија Јуришић, и сведоци Мато Дивковић и Мехо Бајрић и Зарић Живко, Торомановић Мирза, Рефик Плавшић, Хамдиј Јахић и Нико Јурић.

Имајући у виду предходно наведено суд је утврдио да је наредба за напад извршена од стране наоружаних јединица муслиманско хрватских снага, тј. припадника активног састава СЈБ Тузла, резервног састава СЈБ Тузла, распоређених, поред редовних станица полиције и у новоформиране резервне станице полиције, као и припадника у то време формираних маневарских јединица СЈБ Тузла.

Дакле, суд је утврдио да је окривљени као дежурни у Оперативном штабу, имао сазнања о распоређеним јединицама МУП-а дуж пута којим је

требало војска да се повуче, да је знао правац правац кретања војне колоне, да је пратио излазак наведене колоне преко телевизије, заједно са својим непосредним старешином Мехом Бајрићем, представљају околности из којих је суд у склопу са исказима сведока и сведока оштећених припадника ЈНА, учесника војне колоне, који су у делу који се односи на почетак пуцњаве, прихваћени као искрени, уверљиви, логични и међусобно сагласни, те и у сагласности са вештачењем др Слободана Јовичића да је први кратак рафал био изван војне колоне и након непуне 2 секунде почиње општа пуцњава дуж целог другог дела колоне, тј. чињеница да пуцњава није започела из војне колоне и да није било спорадичне пуцњаве пре првог кратког рафала и масовне пуцњаве, представљају околности из којих суд несумњиво и поуздано утврђује чињеницу да је критичном приликом издата наредба за напад, а не наредба за одбрану од напада, чије постојање је несумњиво утврђено на основу до сада изведених доказа.

Суд је на несумњив начин утврдио изведеним доказима током овог кривичног поступка, саслушањем сведока, обављеним вештачењима, писменом документацијом, те праћењем редоследа догађања, да је окривљени Илија Јуришић, као члан Оперативног штаба поступао по унапред смишљеном плану Кризног штаба за напад на војну колону и да је након што је од претпостављеног Бајрића примио, ову наредбу издао наоружаним потчињеним јединицама на терену које су моментално по њој поступиле.

Суд је ценио и наводе из одбране окривљеног да је пренео наредбу Мехе Бајрића да “на ватру одговори ватром”, као и да су ове речи чули сведоци који су се налазили на траси изласка војне јединице а ради се о сведоцима Ники Јурићу, Мати Дивковићу и Станкић Благоју, па суд није могао прихватити ове наводе одбране и исказе ових сведока, налазећи да су исти срачунати на избегавање кривичне одговорности за напред учињено кривично дело, односно издавање наредбе да се започне са нападом на колону која је мирно излазила из касарне, а имајући у виду до сада изведене доказе. Чак и да је окривљени изговорио ову реченицу она по оцени суда представља један од покушаја окривљеног да раније договорени напад на јединице ЈНА прикаже као одбрамбену реакцију која је уследила након напада припадника војске на положаје МУП-а и грађане града Тузла.

Суд такође није прихватио одбрану окривљеног да није могао да након почетка пуцања заустави даљи напад јединица које су биле под његовом командом, имајући у виду да је окривљени тога дана био дежурни Оперативног штаба са правом издавања наредби, да је знајући за договор могао да својим јединицама пренесе да престану са даљим пуцањем а што окривљени није учинио, што указује да је напад раније био смишљен.

Суд није прихватио одбрану окривљеног као ни исказе сведока Мехе Бајрића и и Ника Јурића да се ради о несрећном случају и да напад није планиран имајући у виду до сад изнете исказе сведока – оштећених, налаз и мишљење вештака, а имајући у виду и чењеницу да су након догађаја од стране представника Кризног штаба из болнице, а по исказу сведока др. Хлодик Здравка одузета сва три примерка обдукционих записника, да није извршен увиђај, да су

тела убијених војника сахрањивана на различитим неадекватним местима, као и да окривљени није у вези овог догађаја, који је сигурно био ванредни, написао ивештај са дежурства иако је то била његова обавеза, што указује да је и на овај начин покушано да се прикрије раније планиран напад на војну колону.

Суд је током поступка покушао да поступи по налогу Апелационог суда у Београду да се прибаве материјални докази о подацима везаним за постојање споразума о мирном повлачењу ЈНА из Босне и Херцеговине, имајући у виду допис ВБА Министарства одбране Републике Србије срт. пов.бр. 6741-4 од 28.05.2010. године у којем је наведено да је споразум изгорео у НАТО бомбардовању, али исте није нашао што произилази из дописа Кабинета начелника ГШ војске Србије од 26.10.2011. године.

Међутим, само непостојање писменог доказа по оцени суда, не значи да није постојао споразум о мирном повлачењу ЈНА из Босне и Херцеговине, јер током поступка сведоци наводе да се знало преко медија да постоји договор о изласку јединице ЈНА из Босне, да су у међувремену многе јединице преко Тузле излазиле за СРЈ, да је претходног дана изашао пиротски батаљон који се налазио у касарни „Хусинска буна“ као и да су о изласку јединице обавештавали и писани медији и локалне ТВ станице.

Чак и да није постојао договор између ЈНА и Босне и Херцеговине о мирном повлачењу, то не би имало утицај на постојање овог кривичног дела имајући у виду да је за постојање кривичног дела перфидија потребно да је постојао договор између страна у сукобу и да је тај договор од једне стране прекршен, а што је на основу до сада изведених доказа утврђено.

Дакле, несумњиво је утврђено да је дана 15.05.1992 године окривљени Илија Јуришић, као припадник резервног састава полиције и члан Оперативног штаба СЈБ, био дежуран у Оперативном штабу. Један део војне колоне 92. мтбр ЈНА кренуо је из касарне «Хусинска буна», али је враћен од стране припадника Службе јавне безбедности са Брчанске Малте. Након враћања колоне ЈНА уследило је пуно војно запоседање одобреног правца кретања колоне: касарна-Скојевска улица-раскрсница Брчанска Малта-Бијељина. Маршевска колона ЈНА из касарне «Хусинска буна» пошла је одобреним правцем нешто пре 19 часова. На челу и зачељу првог дела колоне су полицијска возила МУП-а. Ове битне чињенице утврђене су из вештаченог видео материјала, као и писменог налаза и мишљења др. Слободана Јовичића. Налаз и мишљење судског вештака у потпуној је сагласности са исказима сведока и сведока оштећених на главном претресу. Увидом у снимак са ЦД-а бр. 4, видљиво је да у 18,53 часова наилази први део војне колоне, на чијем челу је полицијско возило, када се чују речи «немој случајно неко да би неки метак опалио, наша су возила у пратњи». Тај први део колоне пролази кроз раскрсницу Брчанска Малта, лево и видљиво је на њеном крају полицијско возило, након којих нема више војних возила.

У вези са тим суд је несумњиво утврдио да је први део војне колоне у којем су се као пратња налазили припадници МУП-а у службеним возилима, пропуштен. Током овог кривичног поступка, суд је несумњиво утврдио да су се у првом делу војне колоне налазили Енвер Делибековић, Јасмин Имамовић и припадници СЈБ Тузла у службеним полицијским возилима, што упућује и на

логичан закључак упозорење «немој случајно неко да би неки метак опалио, наша су возила у пратњи », да је део припремљеног плана био да се управо тај део војне колоне пропусти, а изврши напад на други део колоне. Даље, суд је утврдио да је непосредно пре 19:00 часова окривљени Илија Јуришић, сведоци Будимир Николић и Мехо Бајрић добијају информацију путем Центра везе, где је иначе био смештен и Кризни штаб, од руководиоца Халида Табукчића да су у војној колони и Јасмин Имамовић и Енвер Делибеговић. Оптужени је посматрао излазак другог дела колоне и преко телевизије, заједно са Будимиром Николићем и својим претпостављеним старешином Мехом Бајрићем из чијег исказа, који је суд у том делу прихватио као истинит, су наведене чињенице и утврђене. Након увида да се у том другом делу војне колоне не налазе њихови представници у пратњи, већ да су прошли заједно са првим делом раскрсницу Брчанска Малта, а по проласку кроз раскрсницу једног дела друге колоне, оптужени је путем радио везе из Оперативног штаба, након пријема наредбе за напад од претпостављеног старешине Мехе Бајрића, исту издао.

Суд је на основу до сада изведених доказа као и налаза и мишљења судског вештака Милета Стојковића утврдио да се за почетак напада чекао се најповољнији моменат са циљем избегавања сопствених губитака и угрожавања својих представника у колони. С тим у вези вештак је изјавио да је критичном приликом на припаднике ЈНА из касарне "Хусинска буна" извршен диверзантско препадни напад, који је операцијски и тактички унапред осмишљен, да је осмишљен од стране лица који је војнички образован да припреми ватрени систем, препреке и ватрене тачке, а који налаз је суд прихватио као објективан и дат у складу са правилима струке.

Из исказа сведока Абдулаха Манца који се налазио у првом делу војне колоне утврђено је да када је желео да се врати у Тузлу након сазнања да је други део војне колоне нападнут, стигавши до Славиновића, пут им је био препречен камионом са камењем, који је пре проласка првог дела војне колоне био паркиран, али са стране, а што је утврђено из исказа сведока Бошковић Дражана, које исказе је суд у том делу прихватио као истините, уверљиве и међусобно сагласне, а који искази су у складу са налазом и мишљењем вештака Милета Стојковића који је навео да се код оваквих акција планира одсецање снага непријатеља, а посебно ако се узмеу обзир и чињеница да је први део колоне био војнички опремљенији и способнији за одбрану од другог дела колоне.

Из напред наведених делова исказа произилази несумњив закључак да је план био да се одвоји први део војне колоне и онемогући њихов евентуални повратак након напада на други део војне колоне.

Даље, суд је утврдио да су се у војној колони налазила и санитетска возила и здравствени радници што је утврђено из исказа сведока Новаковић Славка, Стевановић Радана, Тешић Љубе, Михајловић Данка, Пајић Љубе, сведока „А“, Питман Душка, Белојице Ранка, Кулишић Бранислава, Милета Дубајића и Нонковић Уга. Из исказа сведока-оштећеног Вукмирић Миодрага утврђено је да се критичном приликом налазио у болничком „пинц гауеру“, видно обележен црвеним крстом у белом круту, са обе бочне стране као и напред на хауби и позади на вратима. Тај црвени крст био је у кругу пречника

70 cm. Из исказа сведока-оштећеног Јокић Дејана, утврђено је да се његов брат, Јокић Горан, критичном приликом налазио у санитарском возилу «пинцгауер». То зна, јер је пре тога са њим био у касарни. У санитарском возилу са његовим братом био је и Јовановић Душко. Приликом напада на колону ЈНА, уништен је већи број војних возила, што је несумњиво утврђено из исказа великог броја саслушаних сведока који су се критичном приликом превозили у њима, а које исказе је суд прихватио као веродостојне, уверљиве и међусобно сагласне, те увидом у снимке са вештачених ЦД-ова. Суд је ценио и исказ сведока Нонковић Уга са главног претреса од 10.10.2008. године, у делу где је навео да је око 20 часова изашао на лице места на Брчанској Малти, где је видео 10-так уништених војних возила, а који део исказа је суд прихватио као истинит, уверљив и сагласан са исказима сведока оштећених.

Суд је имао у виду наводе одбране да су, како то одбрана наводи у возилима били војници и да је из тих разлога и ова возила били легитимни циљ, па је овакве наводе одбране оценио као покушај да се умањи кривична одговорност окривљеног, имајући у виду да се радило о видно обележеним возилима са црвеним крстом која су била потпуно затворена и да наводи одбране да је у тим возилима можда било војника никако не даје право да се на ова возила отвори ватра имајући у виду одредбе Прве Женевске Конвенције.

ПРАВНА АНАЛИЗА УТВРЂЕНОГ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА

Примена блажег закона

Како је оптужени оглашен кривим да је предметно кривично дело извршио у мају 1992. године, те како се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења дела, а одредбом чл. 4 ст. 2 Закона о изменама и допунама КЗ СРЈ (Сл. лист СРЈ 37/93 од 16.07.1993 године) одређено је да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је блажи по учиниоца, то се поставило питање примене блажег закона.

Одредбом чл. 148 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ СФРЈ, који је важио у време извршења дела, било је прописано да ће се учинилац овог кривичног дела казнити затвором најмање 5 година или или смртном казном.

Одредбама Закона о изменама и допунама КЗ СРЈ (Сл. лист СРЈ 37/93) од 16.07.1993. године за ово кривично дело прописана је казна затвора од најмање 5 година или затвор од 20 година.

Стога, имајући у виду да је од момента извршења предметног кривичног дела Кривични закон мењан у више наврата у погледу запрећене казне, то се у конкретном случају има применити КЗ СРЈ из 1993. године, с обзиром да је овај закон најблажи по учиниоца, односно оптуженог Илију Јуришића, и то како у односу на закон који је важио у време извршења дела (КЗ СФРЈ), тако и у односу на важећи закон у време пресуђења.

Примена одредаба кривичног законодавства и правила међународног права

Радњама извршења кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе крше се правила међународног права и он представља тешке повреде норми међународног ратног и хуманитарног права, како уговорног, тако и обичајног, а обавеза инкриминисања оваквих повреда предвиђена је пре свега Женевским конвенцијама од 12.08.1949 године и Допунским протоколима уз наведене конвенције из 1977 године.

Народна скупштине бивше ФНРЈ је 1950. године ратификовала све четири Женевске конвенције, чиме су одредбе ових конвенција и Допунски протоколи, постали саставни део домаћег законодавства.

На основу напред утврђеног чињеничног стања, суд је на несумњив и поуздан начин закључио да се у радњама оптуженог Илије Јуришића стичу сва законска обележја кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ.

Ово кривично дело врши онај ко за време рата или оружаног сукоба нареди да се употребе борбена средства или начин борбе који су забрањени правилима међународног права или их сам употреби услед којих радњи је погинуло више лица.

Да би била остварена обележја дела употребе недозвољених средстава борбе из члана 148 КЗ СРЈ потребно је да је дело извршено за време оружаног сукоба. Према одредбама међународног права сматра се да оружани сукоб постоји када се прибегава оружаној сили или постоји оружано насиље у дужем трајању између органа власти и организованих наоружаних група или између таквих група унутар државе.

Није спорно да је на територији БиХ трајало оружано насиље од тренутка проглашења њене независности па све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године. Као званични податак о почетку оружаног сукоба у БиХ узима се 06.април 1992. године.

Током поступка несумњиво је утврђено да се критични догађај који је предмет оптужнице одиграо у време оружаних сукоба на подручју БиХ између муслиманско-хрватског народа са једне стране и ЈНА са друге стране, а који сукоб спада у међународни оружани сукоб.

У ситуацији када постоји оружани сукоб и рат као објективне околности, као и утврђене чињенице које ове околности повезују са кривичним делом, морају се применити правила међународног права садржана у Конвенцијама од 12.08.1949. године које су ратификоване од стране ФНРЈ.

Према томе начин извршења кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из члана 148 став 1 у вези става 2 КЗ СРЈ састоји се у наређивању извршења забрањених радњи или у извршењу таквих радњи.

Да би се радило о кривичном делу употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ, а не о неком другом кривичном делу против човечности и међународног права, неопходно је да је у време и месту извршења дела постојало стање рата или оружаног сукоба.

У смислу одредаба међународног права сматра се да оружани сукоб постоји када се прибегава оружаној сили или постоји оружано насиље у дужем трајању између органа власти и организованих наоружаних група или између таквих група у оквиру исте државе.

У конкретном случају у периоду који је обухваћен оптужницом у Босни и Херцеговини водио се оружани сукоб од тренутка проглашења њене независности па све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године. Као званични податак о почетку оружаног сукоба у БиХ узима се 06.април 1992. године. Оружани сукоб који је обухваћен оптужницом се водио између наоружаних формација бошњачког и хрватског народа са једне стране и оружаних формација ЈНА, бивше оружане снаге СФРЈ са друге стране, а који сукоб спада у међународни оружани сукоб.

Предметни оружани сукоб, је био таквог обима и интензитета да се могу применити правила међународног права садржана из I Женевске Конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама, као и правила Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба (Протокол I).

Кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ, подразумева да је учинилац предузео барем једну од алтернативно прописаних радњи извршења, односно употреба или наређење да се употребе борбена средства или начин борбе који су забрањени правилима међународног права.

У конкретном случају, суд је утврдио да су оптужени кршили одредбе Женевске конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама од 12.08.1949 године (I Женевска конвенција), и Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 12.08.1949 године (Протокол I).

Наиме, одредбом чл. 19 I Женевске конвенције, ставом 1 прописано је између осталог да ће се у случају оружаног сукоба сталне установе и покретне санитетске јединице санитетске службе не могу ни у којој прилици бити предмет напада, него ће их стране у сукобу у свако доба поштовати и штитити. Ставом 2 овог члана прописано је да ће се надлежне власти старати да горе наведене санитетске установе и јединице буду у границама могућности тако распоређене да евентуални напади против војних објеката не буду у стању да те санитетске установе и јединице доведу у опасност.

Одредбом чл. 21 Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 12.08.1949. године о (Протокол I), предвиђено је, да санитетска возила треба да буду поштована и заштићена на начин који је Конвенцијама и овим протоколом предвиђен за покретне

санитетске јединице, док је чл. 37 став 1 овог протокола прописано да је забрањено убијати, рањавати или заробљавати противника прибегавајући перфидним поступцима. Акти којима се улива поверење противника да га наведе да верује да има право, или да је обавезан да прихвати заштиту по правилима међународног права која се примењују у оружаном сукобу, с намером да се изневери то поверење, представљају перфидне поступке. Следеће радње су примери перфидних поступака

а) претварање да се има намера преговарања под заставом примирја или предаје

б) претварање да еј неко неспособан услед рана или болести

ц) претварање да је неко цивил, да има статус неборца

д) претварање да се има заштићени статус користећи знакове, амблеме или униформе Уједињених нација или неутралних и других држава које нису стране у сукобу

Међународно право забрањује подмукло убијање или рањавање припадника непријатељске војске. У конкретном одређивању који је начин борбе забрањен по међународном праву, треба имати у виду основне интенције на којима се заснивају наведени међународни акти, а то је да је између осталог недозвољен начин борбе који се мора означити као подмукао.

Перфидија се дефинише као акт који, рачунајући на поверење непријатеља, наводи непријатеља да верује да је обавезан, да је овлашћен или дужан да обезбеди заштиту према правилима међународног права примењивог у оружаном сукобу, са намером да се изневери то поверење. Суштина перфидије је у позивању на поверење непријатеља и онда повреда тог поверења. Акт намере да се повреди поверење непријатеља чини перфидију озбиљном повредом међународног хуманитарног права.

У конкретном случају, несумњиво је утврђено да је оптужени Илија Јуришић као припадник муслиманске и хрватске стране у сукобу, у својству дежурног у Оперативном штабу Службе јавне безбједности у Тузли и овлашћењем издавања наредби свим наоружаним формацијама ове стране у сукобу на подручју Тузле, према припадницима ЈНА предузео радње ближе описану у изреци пресуде, а која представља кршење правила међународног хуманитарног и обичајног права, тако што је знајући за Одлуке и Споразуме о мирном повлачењу припадника ЈНА из БиХ, поступајући смишљено, по унапред, од стране Кризног штаба Председништва СО-е Тузла, планираном и организованом перфидном плану за напад на колону ЈНА у намери да се изигра створено поверење, напред наведеног дана око 19 часова у времену док је обављао командну дужност – дежурног у Оперативном штабу СЈБ Тузла, након што је примио наредбу за напад од претпостављеног старешине – команданта Оперативног штаба и начелника СЈБ Тузла, Бајрић Мехи, путем радио везе, из Оперативног штаба, издао наредбу за напад свим потчињеним наоружаним јединицама муслиманско-хрватских снага, а које су биле распоређене и у борбеној готовости спремне за напад на положајима у оближњим зградама и уређеним заклонима на правцу кретања маршевске колоне ЈНА, и то у тренутку када је одвојени други део колоне мирно пролазио кроз Скојевску улицу и раскрсницу на Брчанској Малти, па је тако употребио недозвољен начин борбе

који је забрањен по међународном праву, на основу које наредбе су пуцали на возаче војних возила, тако их заустављали и блокирали даљи пролаз колоне ЈНА одобреним правцем измештања, потом пуцали на војнике превожене у возилима, који нису били спремни за борбу, нити у могућности пружања отпора, а у колони су том приликом напали и уништили видно и прописно обележена санитетска војна возила, и убили и ранили један број припадника ЈНА који су се превозили у тим возилима, којом приликом је лишено живота најмање 50 припадника ЈНА и најмање 51 припадника ЈНА ранили чија су имена и презимена наведена у изреци пресуде.

Веза између кривичног дела и оружаног сукоба

Суд је утврдио да постоји веза између радње извршења које је оптужени извршио и оружаног сукоба који је у том периоду био на територији Босне и Херцеговине. Наиме, околности које су утврђене у току поступка да је на територији БиХ био међународни оружани сукоб између припадника бошњачко хрватских наоружаних формација, Територијалне одбране, Служби јавне безбедности и Патриотске Лиге и ЈНА бивше СФРЈ су довеле до околности из којих је проистекло извршење кривичног дела.

Оптужени је био припадник бошњачке и хрватске стране у сукобу, члан Оперативног Штаба службе јавне безбедности Тузла. Оптужени је непосредно пре извршења инкриминисаних радњи приступио Оперативном штабу и ставио се на располагање полицијским властима града Тузла, имајући у виду његово велико професионално искуство које је стекао радећи у центру безбедности у Тузли пре рата, односно радећи на пословима државне безбедности.

Облици учешћа у извршењу кривичног дела

Правном анализом утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да су се у радњама оптуженог Илије Јуришића стекла сва законска обележја кривичног дела, употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148. ст.2. у вези ст.1. КЗ СРЈ, те да је поступао као извршилац када је извршавао једну од алтернативно прописаних радњи извршења, која је прописана законом за ово кривично дело и са умишљајем извршио кривично дело.

Ценећи психички однос оптуженог Илије Јуришића према извршеном кривичном делу, суд налази да је оптужени поступао са директним умишљајем. Оптужени је био свестан својих поступака и хтео извршење дела када је у својству дежурног у оперативном штабу СЈБ Тузла са овлашћењем издавања наредби снагама бошњачко хрватске стране у сукобу супротно постигнутом договору између преставника Тузле са командантом касарне Милетом Дубајићем о мирном измештању војске из касарне, а који договор је био у складу са одлуком председништва БиХ, који договор је команди ЈНА у касарни уливао поверење да неће бити нападнути, а за који договор је оптужени знао па је након пријема наредбе за напад од свог старешине непосредно издао наредбу за напад на колону, и то свим наоружаним јединицама бошњачко хрватских

снага које су се у том тренутку налазиле на траси на којој се кретала јединица ЈНА и које су унапред биле спремне за борбу, и то у тренутку када је јединица ЈНА мирно излазила из касарне, што је довело до лишења живота најмање 50 припадника ЈНА и рањавања најмање 51 припадника ЈНА.

Урачунљивост оптуженог Илије Јуришића у време извршења дела, и у току поступка није доведена у питање, те суд оцењујући његов психички однос према делу налази да је оптужени био способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима.

За остварење обележја овог кривичног дела, није нужно да његов извршилац зна да својим поступцима крше правила међународног права, јер повреда међународног права представља објективни услов кажњивости, па свест о томе да се ова правила крше није неопходна.

Како није било околности које би искључиле његову кривичну одговорност суд је окривљеног огласио кривим због извршења наведеног кривичног дела.

ОДЛУКА О КРИВИЧНОЈ САНКЦИЈИ

Одлучујући о врсти и висини кривичне санкције коју ће изрећи према оптуженом, те полазећи при томе од сврхе кривичних санкција прописане одредбом чл. 5 ст.2 КЗ СРЈ и сврхе кажњавања из чл. 33 КЗ СРЈ, суд је ценио све околности које су прописане одредбом чл. 38 и чл. 41 КЗ СРЈ, а које су од утицаја да казна буде већа или мања.

Суд је у односу на оптуженог Илију Јуришића од олакшавајућих околности ценио личне и породичне прилике, да је породичан човек, његове године старости те да до сада није осуђиван, а што је утврђено из извештаја из казнене евиденције. Од отежавајућих околности, суд је ценио тежину извршеног кривичног дела и наступеле последице, да је критичном приликом лишено живота најмање 50, а рањено најмање 51 припадника ЈНА. Суд је такође имао у виду физичке и душевне патње нанете жртвама које су лишене живота том приликом, као и очегледне физичке и душевне патње које су задесиле преживеле. Као отежавајућу околност суд је имао у виду и чињеницу да је оптужени лице са високим образовањем, некадашњим високим положајем старешине у МУП-у, са дугогодишњим искуством у раду, што указује да је био потпуно свестан значаја и последица свога дела, а ипак је предузео радњу извршења дела, што увећава његову одговорност, па је суд оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, налазећи да је овако изречена казна сразмерна тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим последицама и степену кривичне одговорности.

Према томе, суд налази да се у радњама окривљеног Јуришић Илије стичу сви како објективни, тако и субјективни елементи једног кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из чл. 148 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ СРЈ.

На основу чл. 50. КЗ СРЈ, суд је окривљенима у напред изречене казне урачунао и време проведено у притвору од 11.05.2007. године, када је лишен слободе па до 11.10.2010. године, када је исти укинут.

ОДЛУКА О ТРОШКОВИМА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА И ИМОВИНСКО-ПРАВНОМ ЗАХТЕВУ

Одлуку о трошковима кривичног поступка суд ће донети накнадно посебним решењем на основу одредби чл. 261 и чл. 262 ЗКП-а

На основу чл. 258 став 4 ЗКП-а суд је оштећене упутио да свој имовинско-правни захтев остваре у парници имајући у виду да подаци кривичног поступка не пружају поуздани основ ни за потпуно ни за делимично пресуђење.

Суд је одбио предлог одбране да се прибави у одлуку Вестминстерског суда, у погледу изручења Ејупа Ганића, и изврши увид и допис Министарства правде у вези изручења Ејупа Ганића и извештај Генералног секретара ОУН-а Бутроса Галија, налазећи да имајући у виду утврђено чињенично стање нема потребе за прибављањем ових доказа.

При доношењу одлуке, суд је ценио и друге наводе странака и изведене доказе које није посебно образлагао, па је закључио да они при утврђеном чињеничном стању и правном становишту суда немају карактер одлучујућих околности за евентуално другачије пресуђење, те је донео одлуку као у изреци пресуде.

Записничар
Живослава Малешевић

Председник већа-судија
Драган Мирковић

УПУТСТВО О ПРАВУ НА ЖАЛБУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, а преко овог суда.

Потврђује се да је ова фотокопија истоветна са својим изворником - преписом, који се састоји од 43 стране.

Исправа са која је извршено фотокопирање налази се код овог Суда у предмету К102-53/10

Такса из Тар. Бр. _____ Закона о републиканским судским таксама наплаћена је и прихваћена.

ВИШНИ СУД РЕСПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
У Београду, _____ 2011 год.

Својим потписом,
2